

"KOVA"

Savaitinis laikraštis
Išleis kas penktą dieną Phila., Pa.
Lietuvių Socialistų Sąjunga Amerikoje.

PRENUMERATA:
Metams į visas dalis svieto \$2.00.
Pusmetį \$1.00.
Apgarsinimų kainos ant užklaustmo.

Redaktorius — K. Vidikas.
Administracijos — A. Žymontas.
Su visokiais reikalais kreiptis šio adresu:
"KOVA"
1815 E. Moyamensing ave.
Philadelphia, Pa.

KOVA

Organas Lietuvių Socialistų Sąjungos Amerikoje.

"KOVA"

The Lithuanian weekly
Published every Friday, Phila., Pa.
LITHUANIAN SOCIALIST
FEDERATION OF AMERICA.

SUBSCRIPTION RATES:
In all parts of the world per year \$2.
Editor — K. Vidikas.
Business Manager — A. Žymontas.
Advertising rates on application.

2400 5th ave

No. 51

TELEFONO NO.
KEystone MAIn 2958.

PHILADELPHIA, PA., 20 d. GRUODŽIO (December) 1912 m.

ENTERED AS SECOND CLASS MATTER MAY 17, 1905, AT THE POST OFFICE AT PHILADELPHIA, PA.

TELEFONO:
KEystone MAIn 2958.

Metas VI

NAUJŲ METŲ "KOVA".

Drągai ir draugės sąjungiečiai!
Ateina Nauji metai, ir kiekvienas
kuom-nors pažymi juos. Užtat mes
irgi sumanėm pažymėti Naujus me-
tus, išleisti papuoštą Naujų metų
"Kovą". Baigdami senus metus, o
pradedami Naujus, plačiai apkalbi-
sime "Kovoje", ką gero nuveikėme šiais
metais ir kaip ir ką veiksime ateinan-
čiais metais, o ir savo draugus pa-
sveikinsime su Naujais metais, nu-
siųsdami gražų "Kovos" numerį.

AMERIKA.

Juodrankišką laišką Wilsonui.

Wilsonas, naujai išbalsnotas
Suv. Valstijų prezidentas, gavo
juodrankišką laišką, kurio rašyto-
jai reikalavo \$5,000, grąšindami
jam užmušimu, jeigu nepadės tos
sumos į paskirtą vietą paskirtu
laiku. Suimta trys ypatos.

Grąšina mirčia Ettore liudytojui.

Haverhill, Mass. Kun. Nicholas
Van Der Pyl, kuris buvo liudyto-
ju už Ettore laikė Ettore-Giovan-
nitti teismo, gavo laišką, grąšinan-
tį jam mirčia. Po laiško pasira-
šęs "Narys Draugystės prieš Anar-
chistus".

Taftas bus profesorium.

Dabartinis Suvienytų Valstijų
prezidentas Taftas, pabaigęs savo
tarnystę, eis už teisų profesorių į
Yale universitetą, kaip sako jo
draugai.

Protestuoja prieš Carnegie knygyną.

Mobile, Ala. Vienas iš didžiau-
sių Amerikos milijonierių, Andrew
Carnegie pasiūlė miesto valdžiai
\$50,000 įsteigimui viešo knygyno
Spaustuvių darbininkų unija išne-
šė rezoliuciją, aštriai protestuo-
jančią prieš priėmimą Carnegie do-
vanos, kaip žiauriai išpaustus iš
darbininkų prakaito.

Daleist revoliucionie- riams ginklus.

Washington. Tuli Amerikos biz-
nierių, gyvenantieji Meksikoje,
užprotestavo prieš Suvienytų Val-
stijų valdžią už tai, kad ji Meksi-
kos valdžiai daleidžia gabenis gin-
klus iš Amerikos, o revoliucionie-
rius už gabenimą ginklų areštuo-
ja. Tie biznierių reikalauja, kad
Meksikos valdžiai ir revoliucio-
nieriams būtų duota lygios teisės
gabenis ginklų. Nes revoliucio-
nieriai persekioja amerikonus už
neteisingą Amerikos elgimą su
revoliucionieriais.

Policija ir paleistuvystės namai.

New Yorko miesto aldermanų
komisijai, tyrinėjantiai paleistu-
vystę, tula Mare Goode, paleistu-
vystės namo savininkė, liudija,
kad policija paėmė nuo vidutiniš-
ko paleistuvystės namo po \$50 už
"pridengimą" nuo augštesnės val-
džios. New Yorke yra 35,000 mo-
terų, uždarbiaujančių paleistuva-
vimu.

Sukčius teisejas.

Washington. Senatas tyrinėja
skundą ant teisėjo Archbaldo, ku-
ris už pinigus rėmė Standard Oil
trusto suktybes. Matomai, jis bus
atrastas kaltu ir prašalintas iš sa-
vo urėdo.

Referendumo inešimas.

Washington. Senatorius Bris-
tow iš Kansas padavė Senatui re-
zoliuciją, kuri reikalauja, kad Su-
vienytose Valstijose būtų įvesta
inicijativa, referendum ir atšauki-
mas referendumu netikusių valdi-
ninkų ir kad Augščiausias Teis-
mas negalėtų atmeti įstatymų, ku-
rie bus užtvirtinti visuotiniu bal-
savimu.

Išplėše brangakmeni už \$25,000.

New York. Pliškai prasikirto
skylė 12 colių storumo mure, pasi-
darė skylė lubose Vagro brangak-
menių krautuvės ir išsinešė iš jos
visokių brangakmenių už \$25,000.
Krautuvė buvo apsaugota naujau-
siais prieš plėšikus įtaisais ir neto-
limais jos stovėjo policistas.

Paleistuvystės atstovu susirinkimai.

New Yorko paleistuvystės namų
užlaikytojai laiko slapčius susi-
rinkimus, idant aptarti, kaip
išsigelbėti nuo policijos priespaus-
dos; mat, policija nuo tų namų
užlaikytojų renka duokles, už ku-
rias ir pridengia paleistuvystės
namus nuo augštesnėsios valdžios.
Sakoma, kad minėtos moteriškos
rengiasi paduoti New Yorko majo-
rui prašymą, kad jas apgintų nuo
policijos išnaudojimo.

Ar Susivienijime nera šnipu?

Tautininkų laikraščiai sąjungie-
čiams prikiša, kad jų tarpe atsiradę
jau du šnipai — "Kutra" — Va-
siliauskas ir dabar da vienas, kurio
vardo "Lietuva" da nepaskelbia.

Ar žinote ką, tautiečiai? "Kutra"
nedaugiau priguli sąjungiečiams,
kaip ir tautiečiams. "Kutra" pri-
gulėjo prie tautiško Susivienijimo
nemažiau, kaip ir prie Sąjungos. O
kas žino, ar tasai naujasis mena-
mas šnipas nepriguli prie Susivie-
nijimo ir da prie T. M. D.?

Grigaičio atvažiavimas.

"Basin New Yorke apie 16d. gr.,
gal kiek ankščiau arba kiek vė-
liaus".

Bankoms einasi.

Pastaraisiais ketveriais metal
Suv. Valstijų bankose pinigų pri-
augo visu trečdaliu.

UŽRUBEŽIS.

BALKANU KARE.

Taikos išlygos.
Balkaniečiai taikosi su Turki-
ja tik tai ant sekančių išlygų:
Turkija turi užleisti jiems Sku-
tari, Adrijanopolį ir Janiną, o
taipgi pasitraukti iš rytų ligi Ča-
taldža linijų; užleisti graikams vi-
sas Aegėjaus salas podraug su
Rhodes ir kitomis, kurias
laikiniai laikosi Italija; atiduoti
Graikijai didelę salą Kretą ir užsi-
mokit balkaniečiams karės lėšas.

Balkaniečiai gi už tą viską
atiduoda turkams jų nelaisvius,
pripažįsta pilną mahometonų tik-
kybos laisvę užimtose vietose ir su
garbe atleidžia turkų kariumenę
iš miestų, kuriuos dabar balkanie-
čiai laiko apgulę.

Jeigu Turkija nepriims tų taip
sunkių sau išlygų iki ateinančių
Naujų metų, balkaniečiai tęs karę
tolyn.

Austrijos paskola.

Austrijos valdžia nutarė už-
traukti \$50,000,000 paskolos ir pa-
skyrė naują karės ministrą, besir-
engdama karėn su Serbija.

Zokoniškių straikas.

Surako klostorių, Rusijoje,
ties Archangelsku buvo su ceremo-
nijomis įvesdinama nauja zokoni-
kių perditinė. Ji zokoniškams
nepatiko, ir jos atsisakė prisiegti
jai paklusnybę, kadangi jos gyve-
nimas buvo nelabai doras. Archi-
erejus, rusų vyskupas, pašaukė po-
liciją, kuriai ir paliepė apmaldinti
"straikerkas". Policija su didžiau-
siu žvėriškumu malšino "straiką".

Šimtamečiu dvikova.

Peterburge du augštos kilmės
rusai, vienas Sabotov 101 metų
amžiaus ir kitas Garin 103 metų
amžiaus mušėsi dvikovoje, nepasi-
dalinami savo buvusiu šeimynin-
ke. Diktokai apsišaudė, bet ne-
užsimušė.

Vilkai suėdė 4 žmones.

Portugalijoje netoli sostinės
Lissabonos vilkai suėdė keturis
žmones. Tada apielinkės gyven-
tojai padarė ant vilkų "ablavą" ir
iššaudė 100 vilkų.

Pauro Japonijos ministere-rija.

Da nesulorganizavo Japonijos
ministrų kabinetas. Jis pauro
todėl, kad rezignavo (atsisakė nuo
vietos) karės ministeris. Rezig-
nacijos priežastis — tai atsakys-
mas kitų ministrų paremt jo pla-
nus padidinti Japonijos armijos.

Pasipjove 2 kaliniai.

Londono kalėjime pasipjovė
du kaliniai, nuteisti visam amžinui
kalėjimui.

Anarchistai-nuodytojai.

Šveicarijof tapo susektas an-
archistų suokalbis nunuodyti kelis
turtingus namo savininkus Gene-
voj. Nuodal buvo siuntinėjami,
kaipo valstai. Suareštavo buvusį
"Agitation", anarch. laikraščio, re-
daktorių ir kelis kitus mokytus
italus anarchistus.

Ostend, Belgija. Paskendo lai-
vukas. Prigėrė 10 ypatų.

Užmušt žmogus — ne nusidejimas.

Kaip žinoma, anglų gumos
kompanija Pietinėje Amerikoje, Pe-
ru respublikoje, Putumayo apskri-
tyje išžudė ir nukankino daugybę
indijonų, kuriuos pasivergdama
statė prie sunkiausių darbų, badu
marinoti ir žvėriškai baudė, jeigu
tie vergai neatliko tiek darbo arba
nebuvo taip paklusūs, kaip darb-
daviai norėjo. Londone buvo pa-
skirta tam tyčia komisija ištirti
tuos baisius darbus. Ir štai ga-
liaus Anglijos konsulas praneša iš
Peru, kad "Putumayo" j nėra joks
nusidėjimas užmušti žmogų.

Demonstracija prieš karę.

Paryžiaus socialistai surengė
didelę demonstraciją prieš karę.
Demonstracijof dalyvavo 100,000
žmonių, kaip sako demonstracijos
vadovas. Kalbėjo garsūs francu-
zų, belgių, anglų ir belgų kalbė-
tojai.

Visuotinas straikas.

Beje visi Paryžiaus darbinin-
kai gruodžio straikavo, protes-
tuodami prieš karę. Kituose Fran-
cų miestuose irgi gana pasekmin-
gi buvo tą dieną straikas.

Bavarijos regento.

Bavarijos regentas —
valdantysis kunigaikštis Luitpold,
12 metų amžiaus, karaliaus Ottono
lėdė. Jis savo testamente prašo,
kad jo širdį nubalsmuotų, idėtu j
sidabrin indelį ir padėtų Marijos
bažnyčioje Alteetinge, Bavarijof.

Sunku Portugalijos poli- tiškiems kaliniams.

Vidutiniškieji Portugalijos
republikonai įknė judėjimą peger-
nimui sąlygų politiškiems kali-
niams. Tukstantčiai politiškų ka-
linių dabar yra baisiai varginami
ir alkinami Portugalijos kalėjim-
uose ir tamsiuose kalėjimų skle-
puose. Pašalinė pašalpa kaliniams
nėra daleidžiama. Daugiausia po-
litiškų kalinių tai yra buvę suo-
kalbininkai prieš respublikonišką
valdžią. Valdžia nenori paleng-
vinti tiems kaliniams likimo. Sa-
ko, ir monarbijos šalininkai ne
geriau apsiėjo su respublikonais
sukilėliais prieš monarchiją.

8 milijonus dol. uždirbo už kanuoles.

Berlinas. Kruppo kanuolių
dirbtuvė gražiai uždirbo iš Tripo-
lio karės ir dabartinės Turko-Bal-
kanų karės. Šiais metais Kruppas
gryno pelno gavo \$8,000,000.

Kalejimas sufragistei.

Londonas. Sufragistė Elsie
Howe tapo nubausta dvejiems me-
tais kalėjime už tai, kad davė gai-
sro signalus, kuomet gaisro visai
nebuvo. Tai darė, kad įkirit miesto
valdžiai. Savotiška kova už
moterų teises.

Suarde 100 laivu.

Neapolyj, Italijof, eksplozija
suardė 100 mažesnių laivų ir val-
čių.

Rezignavo admirolas.

Anglijos kariško laivyno pir-
masis lordas, admirolas Winston
Spencer Churchill pasitraukė iš sa-
vo augšto urėdo dėlei nesutikimų
su kitais laivyno lordais.

DARBININKŲ GYVENIMAS.

Užmušta du detektvai.

Edgewater, N. J. Du Erie
geležinkelio detektvai tapo už-
mušti ir 9 geležinkelio "surgai"
suzėisti susirėmime tarp 400
straikuojančių anglių liudotojų
ir 200 straiklausių detektvų ir
mušėikų. Tas atsitiko, kuomet
detektvai norėjo sustatyti į dar-
bą 150 straiklausių.

30,000 staikeriu išlaime-jo straiką.

Ottawa, Canada. 30,000 Ca-
nadian Pacific geležinkelio ta-
vorinių traukinių darbininkai
po dviejų mėnesių straiko iško-
vojo visus savo reikalavimus.

55 000 darbininku in darba.

Straikas 10,000 Anglijos ge-
ležinkelinų inžinierių, sustabdęs
darbą 15,000 su juo nabaigė.

1,600 angliakasiu sugri-žo darban.

Pistton, Pa. Buvo sustrai-
kavę 1,600 angliakasių todėl,
kad Pennsylvania anglų kasyk-
lose keli inžinieriai ir kiti atsia-
kė prisirašyt prie unijos; bet su-
grįžo į darbą, padėję savo ko-
mitetui apkalbėt dalyką su
kompanija.

Straikeriai prašesi milicijos.

Little Falls, N. Y., straikuo-
jantieji audėjai pasiuntė guber-
natoriui Dix prašymą-peticiją,
kad atsiųstų valstijos miliciją
apgynimui straikerių nuo poli-
cijof, detektvų ir kitokių kom-
panijos mušėikų. Gubernato-
rius prašymą atmetė.

Audeju straikas.

Fitchburg, Mass. Sustraika-
vo 100 audėjų, reikalaudami
didesnės algos. Jie priguli prie
I.W.W.

Siuvejai ketina straikuoti

New Yorko ir Brooklyno 20-
000 siuvėjų atlikė 23 susiruo-
kimus, besikalbėdami, kaip su-
rengt visuotiną siuvėjų straiką.

Organizuos stock yardu darbininkus.

Haywood nuyko į Chicago,
kad organizuot stock yardų dar-
bininkus į I.W.W. uniją.

DRAUGIJŲ GYVENIMAS.

Išrinkta 19 socialistu instatymdaviu.

Sparnarių mokesčių Soci-
alist Party lapkrityje gavo \$5-
015 25. Abelras narių skait-
lius per 11 mėnesių šių metų
buvo 115,901.

Nors pastaruose rinkimuose
socialistai neteko vienatinio sa-
vo kongresmano Bergerio Suv.
Valstijų kongrese, vienok abel-
nai laimėjo, nes išrinko devy-
nioliką atstovų į vieniolikos
valstijų įstatymdavystes. Kan-
saso įstatymdavystėje yr socialis-
tai: senatorius Stanton ir kong-
resmanai Miller ir B. F. Wil-
son; Nevados įstatymdavystėje
— senatorius Scanlon ir kong-
resmanas Davis; Wisconsinio —
senatorijs Yopley ir kongres-
manai Gorecki, Kieter, Mink-
ley, W. L. Smith, Vint ir Zinn;
Illinois — kongresmanai Harris
ir Madsen; Massachusettso —
Morrill, Minnesotos — Hill-
man ir Californijos — Kings-
ley.

IŠ LIETUVOS.

Vilnius. Moteries balsas
Narbutaitės byloje. Lapkričio
11 d. Vilniaus apskričio teismas
išteisino Aleną Narbutaitę, šo-
vusią pernai į grovą Valdema-
rą Tiškevičių. Tai viena tų re-
tųjų bylų, kur matėme nuskritusią
merginą, išdrįsusių keršyti už
savo sulaužytą gyvenimą, už sa-
vo sumindžiotus jaunų dienų
idealus. Kerštas — jausmas ne-
girtinas, bet baisios buvo ir tos
gyvenimo aplinkybės, kurios
stumė šiaip jau dorą ir protin-
gą merginą atsidurti net apkal-
tinamųjų suole.

Ryga. Zecerių straikas Ry-
goje prasidėjęs spalio 29 d. ga-
na karštai — net visą Baltijos
kraštą apteko.

Vilnius. Vyrų gim. bent
keliose aiškinama lietuvių kal-
ba, o mergaičių gim. iki šiol nei
vienoj nebuvo lietuvių kalbos
pamokų. Bet šįmet ir mums
vinto geresni metai. Prozorovi-
enės gim. prasidėjo lietuvių
kalbos pamokos. Tai pirmą
mergaičių gim., kame išguldi-
nėjama lietuvių kalba. Reikia
tikėtis, jog kitų gim. mokinės
stropiau reikalavus savo prigim-
tos kalbos pamokų ir be abejo
turės.

Lauko darbininkai. Kaip
girdėt ir kaip laikraščiu jau ne-
syki pažymėta buvo, šį rudenį
daugybei Lietuvos dvarų pritrū-
ko darbininkų; iš tos priežasties
daug javų sugedo laukuose ar-
ba gerokai sugedę parveža.
(Liet. Žinios)

APŽVALGA.

Kodel išstoja iš Sąjungos.
Brooklyno tautiškas organas išveda, kad buvę sąjungiečiai išstoja iš Sąjungos buk todėl, kad «suprato, kas per organizacija ta mūsų socialistų Sąjunga».

Tarsime žodelį kas link tikrųjų išstojimo priežasčių. Kai kurie išstoję todėl, kad negalėjo vest Sąjungą dvasioje, priešingoje socializmui. Bet tokių yra nedaug.

Daugiausia gi išstoja iš aptingimo prie idėjinio darbo arba įsėkdamai šiltesnių vietelių pas «patrijotus». Kiti išstoja todėl, kad Sąjungoj būdami negalėtų varyti nešvarių biznių, kaip, pavyzdin, Philadelphiajos Kliniko uždėtojai. Gi buvę Brooklyno tautiško organo redaktorius atsimetė nuo Sąjungos todėl, kad sąjungiečiai parodė visuomenei, kad jis neteisinaigai pasielgė su TMD. knygomis.

Paėmus abelnaį, sviris puikiai tinka prie išstojančių iš Sąjungos Vinco Kudirkos eilės:

*Kol da idealis, broli, besigėrėsi,
Siek prie idealo, tik doru ir augėsi,
O skubink! Paskui tu... jų išsivadėsi
Dėl trupinio aukso, gardaus valgio
šaukšto.*

Idomus laisvamaniu laiškas.

N33 «Laisvosios Minties» atspausdinta laiškas, kurį «L. M.» redaktoriui atsiuntė Madagaskaro, Afrikos salos, laisvamaniai iš miesto Tananarivo. Jų laiškas yra atsakymu į «Laisv. Minties» redaktoriaus laišką, pirmiau į jems rašytą. Madagaskariečių laiške tarp «ko kito sakoma.

«Neužilgo mes susipažinsime su lietuviu, kurs mums išguldys jūsų raštus ir pats bus sujungintas propaganda, tolima nuo jūsų... Mes siunčiame lietuviams laisvamaniams doriausią padaršiamą, kovojant už išliuosavimą visos žmonijos nuo autokratų ir religijų priešpaudos. Žmogus turi tiesią gyvuoti po teisingais įstatymais, įkvėptais idejomis Laisvės, Lygybės ir Brolybės. Tokia tiesa nėra galima ten, kur yra kunigas, arba ten, kur yra autokratas. Nei dievo nei pono—tai yra obalsis mūsų gadinės laisvamanių.

«Šitie jausmai teisingumo, gerovės ir solidariskumo turi priversti mus prie visuotinio susipratimo ir sutarimo tarpe tautų, be skirtumo veislių ir spalvos, kad įsteigus Europos Savienytas Valstijas ir pagaliaus Savienytas Valstijas Svieto.

Kuomet religijos ir monarchai yra vadovę brolydiškoje karėse, tarptautiškoji laisvamanyba įvykins viešpatavimą visuotios sątaikos».

Idomiasias šio laiško punktas—tai laisvamanių nuomonė apie paaukinimą karių ir įkuojimą tarptautinės brolyškos talkos, apie ką mūsų lietuvių laisvamaniai niekad neužsimena. Mūsų laisvamaniai, rodos, da mano, kad siauras patriotizmas gali sugyventi su jų «plačia» laisvamanybe.

Sąjunga—ne tautinė organizacija.

Pasiremdamas tuom, kad kadaiše Socialist Party atsisakė lietuviams socialistams išleidinėt socialistišką laikraštį lietuvių kalboje, p. Zalackas praicita-me «Kovos» numerį išveda, lyg kad kitų tautų socialistai būtų nedraugiški svetimų tautų socialistams. Toks išvedimas neturi pamato. Socialist Party atsisakė išleisti lietuviams socialistams socialistišką laikraštį liet. kalboje tik todėl, kad tas darbas iš medžiagiškos pusės buvo labai nepatogus Socialist Party'jai.

Amerikos Socialist Party yra susitvėrusi, kad vesti kovą su kapitalizmu Amerikoje, ir būtų labai neprotinga, jeigu ji darytųsi sau neaprokuotas lėšas ir silpnintų savo spēkas iš mylistos dėl kokios—nors ateivių tautelės socialistų. Socialist Party turi žiūrėti svarbiausios savo užduoties ir geriausios ekonomijos kovoje prieš šios šalies kapitalizmą.

Paskui vėla. Nereikia suprasti, kad mūsų Sąjunga yra tautinė organizacija arba kad jos tikslas yra pirmiausiai kovoti už socializmą Lietuvoje. Sąjungos siekis tas—pats, ką ir Socialist Party'jos — visųpirmu kovoti už šios šalies proletariją, už šios šalies darbininkų kliasą. Todėl Socialist Party labas yra ir Sąjungos labu, nes Sbc Party tikslas yra ir Sąjungos tikslu.

MOTERŲ SKYRIUS.

Vergiu vaikai.

Philadelphiaj — lopšyje ne prigulmybės apreiškimo (deklaracijoje) neseniai pasibaigė suvažiavimas kovotojų už moterų lygybę. Tenai kiekviena valstija turėjo savo delegates. Nekurios iš jų buvo apsitaisiusios koketiškai (vyrams patraukiančios) ir, kaip matosi, toms rūpėjo ne svarbiausias reikalas, ne noras laisvai gyventi, dabar gimstantis moteryje, bet susisukavimas, nusidažymas ir naujaisios mados rubai. Dauguma gi suprato, kad atvyko ne į puotą, bet į kovos lauką už pavergtąją žmonijos dalį — moteris.

Mtingai, prakalbos, demonstracijos ir ant galo rinkimai. Daug buvo pasakyta karčių ir augštų minčių. Jautėsi milžiniškas pakilimas dvasios ir energijos. Baltosios vergės nors tame suvažiavime norėjo buti ne vergėmis, ne pavergtais sutvėrimais šios draugijos, ne motinomis, ne numylėtinėmis, bet žmonėmis su augštais idealais, su noru išeiti iš haremu papročių, iš vyriškos sauvalės ir pamėkinimo, kuris yra šmėkla praeties ir kartus vaisius už tėvų nuodėmes ir vergišką moterų nusizeminimą.

Pasikarščiausios, pasistiprinosios vienybe kovoje, išsirinoko savo atstovus dėl kasdieninio, sunkaus ir nenulstančio darbo, ir išsikirstė po miestus ir miestelius ir po užkampius farmų su nauja evangelija dėl vergių, su evangelija atbudimo, susipratimo ir kovos už laisvę, buvį ir neprigulmbybę. Išrinkta visos senos, patyrusios kovoj karžygės už moterų teises.

Klausimas apie moterų nepri-gulmbybę šiandien yra vienas iš opiausių klausimų visame pasaulyje. Jis palyginamai teisingai išreikštas Finlandijoje, Norvegijoje, Chinuose, Naujoje Zelandijoje ir dešimtyj šios šalies valstijų: Wyominge nuo 1896 m., Coloradoj nuo 1893 m., Utah ir Idahoj nuo 1896, Washingtono nuo 1910, Californiaj nuo 1912 ir Michigano, Kausase, Arizonoj ir Oregono nuo 1913 m. Tik čia suteikta moterims nekurie trupiniai politiškos ir ekonomiškos lygybės. Likusioj gi pasaulio dalyj jos ar tai laisvai, ar tai po prievarta liekasi baltomis vergėmis, pripildo virtuves, dirba fabrikose, tarnauja kaipo lėlės tvirtajai lyčiai ir prakeiksmu žmonijai.

Kuno ir minties vergija paraližuoa dabartinę draugiją ir neduoda tvirtis joj naujam, sveikam ir augtam pasauliui.

Visas dabartinis pasaulis suideda iš vergių sunų. Moti-ua vergė negali gimdyti ir išauklėti laisvo sūnaus; budama pati verge, negali įskiepyt jam

laisvų ir sveikų minčių, pati jų neturėdama. Ji negali dainuot jam laisvės himną, budama pati apkalta retėžiais ir apsupta praeties kilpomis; ji negali išauklėti jame energijos ir meilės prie laisvės ir lygybės, nes ji pati nepergyveno to, ji negal duot jam kvėpuot sveiku oru, neturėdama jo pati; ji negali jį išmokint statyt erdvius naujo gyvenimo rumus, kuomet pati gimė ir augo prismirdusiame urve.

Vergė motina gali ir išauklėti sunų vergą! O ar ne moterų vergija išaiškimsim supuvimą Rusijos? Ar ne tos pačios aplinkybės privertė grūti Persiją? Iš kur paimti draugijai įjegas prie sustiprėjimo, prie atgijimo, kuomet jos įjegos, jos kraujas — tai įjegos ir kraujas vergių.

Iš kur gi pasauliui paimti įkvėpimą ir užsitikėjimą sau, jeigu po jo ausia ir lopšiu žvangga retėžiai, girdisi dejavimai nuvargintų moterų, apsinkintų, apsilpintų, be gyvybės, be džiaugsmo, be energijos gimdytojų? Da su motinų pienu pasaulio vaikai įzinda silpnumą ir vergiją. Ir tai ne pavienis faktas, bet įstatymas — geležinis įstatymas, apkalęs nuo krašto lig krašto visą pasaulį. Vergių sunų pripratę matyt kasdieninį apsilpnėjimą ir mirimą mylimos ir brangios motinos, nemaciausios laimės, neturincios žmogaus teisių, neišbandžiusios pasaulio laimės.

Kas gali pastatyt naują draugiją pagal naujus planus? Iš kokios medžiagos? Keno raiškis? Ant kokių pamatų? Motinų vergija prislegė, supudė viską gimstantį, tveriantį šviesų ir augštą, paliko tik ausmus, nuliudimą ir verį. Motinų vergija žudo augimą laiko jos vaikus atimama varge ir išnaudojime. Jos stovėjimas ant vietos ištaisais amžiais jos greit praicinanti jaunytė ir priešlaikinė senatvė pagimdyta motinų varge, išnaudojime ir sauvalėj.

Žmonijos motiną, šimtų gentkarčių motiną tukstančiais metų žudė nelaisvė, ištvirkino ją, apiplėšė. Išplėšė nuo jos visus brangiausius ir augščiausius jausmus, atėmė nuo jos dvasios įjega, užsitikėjimą savo spēkoms ir uždarė į siauras vagas sauvalybės ir išnaudojimo, ir po tam nori atgaivinti jos vaisių, išauklėtą po kraujais verdančia širdžia. Taip, amžinas pavergimas motinos nepraeina nepalikęs žymės ant jos vaikų. Ir dabartinis pasaulis — tai pasaulis asarų, vargų ir išnaudojimų, pavergimo ir paniekinimo tų, kurios jį pagimdė ir išauklėjo. Tik tai laisva gali pagimdyt laisvą!

Femistokliuz (pagal Okunovą).

Kiek uždirba darbininkes.

Daugiau kaip penkta dalis visų šios šalies darbininkų uždirba į metus po mažiau kaip \$200, arba mažiau kaip po \$4 į savaitę; du trečdaliai visų darbininkų uždirba po mažiau kaip \$300 į metus, t. y. po apie \$6 į savaitę. Pusė visų Amerikos darbininkų yra jaunos moteris, neturincios po 25 metus. Pusė tų jaunų darbininkų suideda iš merginų nuo 16 iki 20 metų amžiaus. Labai tankiai tos menkai apmokamos merginos ir moteris iš savo uždario turi maitinti da savo gimines, nors jai ir pačioms būtų sanku pragyventi.

PASIKALBĖJIMAS

Dėdės su Povylu.

— Gerą dieną, Povyl. Kodel taip užsimastęs?

— Mastau, dėde, kaip čia padarius, kad būtų geriau ir man ir visiems pasaulij gyventi. Tu pats, dėde, matai, kad darbininkų gyvenimas yra labai nelentmas: gyveni, dirbi, o vis tik kitiems.

— Tas teisybė, Povyl, kad niekai yra darbininko gyvenimas; ir aš pats antrą dieną tik vieną puoduką kavos teisgėriau, o apie alaus stiklą, et, jau nei pamislyt; jo nuo pat prezidento rinkimų neragavau; ale vistiek perdaug mastyti, sako daktarai, nesveika, nes apetitą sugadini, valgyt nenori.

— Tai jau, dėde, geriaus apetitą mirsti, negu jį turint neturėti ką valgyt.

— Tai ką jau, Povyl, padarysi, kad taip jau dievas davė, taip ir reikia, turime jo šventą valią pildyt. Juk, Povyl, tik tu ne vaikas; galėtum suprast, kad jo šventai valiai nepasipriešinsi.

— Brangus mano dėde, tik čia jo valiai, ar šventai ar nešventai, nieks nei nesipriešina; reikia suprast, jei žmonės ant svieto gyvena, tai kaip saulė, oras, taip ir žemė turi but vikarsiem ant jos gyvenantiems žmonėms lygiai. Žemės ir jos gėrybių jokia šventa valia niekuomet nedalijo. Šiandieną netik žemės didžiausius plotus turi kelios ypatos, o milijonai žmonių darbininkų neturi savo žemės nei koja atsitoti vietos, bet ponai kapitalistai atima ir daiktus, kuriuos padaro darbininkai; jeigu negali tuos daiktus taip patogiai parduot, kaip nori, tai krautuose pudo, o darbininkai turi apdriskę, pusnuogiai vaikščioti ir badauti. Užtat jeigu darbininkai priešinasi visoms toms neteisybėms, tai čia nėra pasipriešinimo jokiai dieviškai valiai, čia tik kova už tiesą. Juk sakai, kad ir dievas taipgi myli teisybę.

— O gi štai ką — kad socializmas gali lietuviams, taip ir visiems gali atnešt naudos tiek, kiek šuniui pririšta prie uodegos puslė su viduryj idėtai barškėjimui žirniais. Toks barškėjimas tik neramumą šuniui daro, ir jis esti priverstas bėgt, o kas iš to jam do nauda? Taip kalbėtojas užklausė mūsų visų, ir niekas negalėjo atsakyt, kuom yra naudinga šuniui puslė, pririšta prie jo uodegos. Taip, kalbėtojas sako, ir su socializmu, jis puikai skamba su savo laisvės, laime, lygybe, brolybe, kaip ir Kristaus mokslas, bet jis neįvyks.

— Kristaus mokslas, dėde, tai paklusnumo ir nuolankumo mokslas. Socializmas — tai lygybės ir teisybės mokslas. Darbininkai yra didžiausia spēka, ir jie paims visą išdirbystę ir pramoniją tvarkyt visiems ant naudos. Tai ir bus socializmas.

K. Sydras.

Tegul sau... bet keista!

Metai nuo metų darbininkų skurdas nenustoja juos gniauzęs savo nasruose. Jų vargai ir nelaimės auga ir bujoja kasdieną. Ir jie nežino, kaip nuo to apsisaugoti. Nuolat ar permenkas užmokesnis už darbus, ar kitas paveržia darba arba pats užbėgi už akių kitam, ir paverži jam darba, kad gaut duonos kąsnį, geresnį negu kitas. Stoka darbo priverčia darbininkus tarp savęs kovoti, ypatingai tuos, kurie, volydami sau geresnio, nieko daugiau nenumano, kaip tik lipt ant kitų darbininkų sprando.

Didžlomos darbininkų gyvenimas taip nupuolęs, kad jie nei nelaukia ko—nors gyvenime. Darbininkas šiuo laiku ne gyvena, o tik-tai buna.

Nustoja darbo, kito negauna ir trunkosi po šalį; daužydamosis vieta nuo vietos, gyvenime ramumo neranda.

Lietuviai gi palieka viską už jurių: tėvus, brolius, seseris, tuos, kuriuos, tartum, niekad negalima būtų užmiršti, palieka vietas, kurias augdami pirmiausiai pažino ir pamylėjo. Tą viską palikęs, lietuvis stengiasi užmiršt; užsispaudžia sau akis, kad to nematyt, užsikemša ausis, kad nei negirdėt, o net nei nepamisllyt apie tą viską, kas jam buvo gamtiškai miela, gražu, kas jį gaivino, kas davė jam sveikatą ir laimę. Ir taip lietuvi atelviai, numetę nuo savės tą viską, dirba čia už duonos kąsnį pavojingiausius darbus nuo ryto liki vakaro, šlapį nuo prakaito, surukę nuo dulkių, dumų — kasyklose ir fabrikose.

Jie ten bosų yra varinėjami, keikiami, išjuokiami ir nustumiami, neminat čia jų skrandaus ano kapitalistų ir valdininkų.

Mus keikia, išjuokia ir da kartais paspiria, ir visai nekaltai ant mūsų užsivarinėja. Mes turim ne jausti, negirdėti ir, tartum, buti nebyliais ir neregiais. Mes esame laikomi mulų vietoj, o su mumis apsieina aršiau kaip su malais.

— Bet da ir tai džiaugiamės, kad turim darbą, ir same linksmi, kad turėsim paskui ko pavalgyti ir kuom savo kuną apdengti. Bosas tave iškalevaikuoa, išdurnina, bet jam pasipriešint negali ir nei nemana: jis gali tave iš darbo pavartyt. Ir taip velkasi gyvenimas diena iš dienos.

Tą viską permanius, atjautus, reikėtų gailėtis lietuvių darbininko, matant, kad pasaulio išrinktieje gyvena perteklių iš bėdinų darbininkų triuso, viską valdo ir mus laiko pasijunge.

— Bet mūsų žmonės to neatjaučia. Tą galima suprast, pažiūrėjus į jų pastelgimą. Ir taip, vieni, parėję iš darbo, eina sau pasilinksminti. Kur jie eis? Eina į karčiamą, prageria tenai savo paskutinius centus; da negana to, ką pragrė; saksym, nusiramino, paliko ten vargus ir atsilėjo. Bet kodėl jie taip šlykščiai elgiasi, iškur išmoksta taip baisiai loti, piktažodžiauti? Žiurint į juos, išrodo, jogei jie taip daro tik tai dėl vieno nesupratimo: toks jų draugija nau senla.

Daugiau apie juos ir nekalbėsim; jie yra neišlavinti, tamsūs, nieko geresnio nesupranta.

— Bet gerai pažinrėkime į mūsų inteligentus, kurių didelė dalis vadina save socialistais. Kam jie save taip vadina, aš nesuprantu: ar tai dėl savo garbės ar dėl ko kito? Tokie skaito save susipratusiais, augštai nešasi, o nieko gero socializmui neveikia.

Žmogus, apsvaigines savo protą alkoholiaus skisčiais, be abejonės, nieko blogo neišranda prieš šį surėdymą, jam viskas gerai, viskas surėdyta taip, kaip jam patinka. Ateina pas socialistus, prisimė, įlenda į jų tarpą; na, ir žiūrėklm, kas iš jojo dedasi.

Atėjęs kokią porą savaičių pabuna jisai rimtesnis, toliau po biski apsipranta ir pradeda po biski nerimt. Čia viens skaito knygt, kitas dirba kokį naudingą darbą, bet jam neparanku sėdēt ir skaityti arba kalbėtis apie svarbius bėgacius dalykus. Tankiai jis jų

Diskusijos.

Ar socialistas gali būti
biznieriū.

Pastaruoju laiku mūsų kuopos pradėjo rengti gana tankiai diskusijas. Aš nežinau kaip kam, bet man išrodo, kad geros diskusijos, kuriose dalyvauja patys darbininkai, turi didžiausią svarbą, nes per diskusijas būna pakelti tokie klausimai, kurių kalbėtojai niekuomet neaiškina, — tik suprantama, jeigu diskusijos yra gerai varomos ir klausimai nuosekliai rišami.

Štai 12 gruodžio 60 LSS. kuopa turėjo diskusijas temoje: „Ar gali būti socialistas biznieriū?“ Klausimas gana svarbus ir diskusijose dalyvavo išymesnieji kuopos draugai. Tiesa, diskutuojamas klausimas dėlėl vėlaus laiko pasiūlyko neišrištas, bet ir pats jo rišimas buvo juokingas. Drg. S. M. pradėjo d rodinėti, kad kiekvienas socialistas dabartiniame kapitalistiskam surėlyme privalo stengties būti biznieriū, nes jis, girdi, būslas sąžiūškesnis ir neapgandinėslas taip begėdiškai darbininkų, kaip dabar kitl apgandinėja. Paskui da buvo patėmyta, kad esą ir nesvarlū biznliū, kaip tai pardavinėjimas vėlniū ir tt., tal tokiū biznieriū socialistas negališ buti.

Aš į tą dalyką visai kitaip žiūriu. Socialistū principai neuždrandžia but biznieriū, todėl iš tos pusės ir nekalbėsiū, bet kalbėsiū tik iš praktiskos. Visų pirmta — ia reikia padaryti palyginimā biznliū, kurie yra geri ir kurie negerli. Apie tai vėl nerašysiu, nes jau rašė drg. J. Baltrušaitis „Kovoje“ ir aš sutinku su jo išva džiojimais. Kas link „švarumo“ biznliū, kaip pasakojo S. M., kad socialistas negali buti biznieriū tik „nešvariūose“ biznliūose, tai to da neuženka. Socialistū biznieriū turi buti sąžinė scari, o ne biznis. Jeigu jo sąžinė su švairi, tuomet biznis pats per save apsvily. Jeigu dabar koks-nors biznieriū parduoda spilkutę, nupirkę dešimtukinėj krautuvėj (tokiū atsitikimū yra), už auksinę, tal jo biznis labai švarus, nes spilkutę išrodo auksinė, o kad ji paskui nušunta, tal jis gali buti nekaltas. Pauašiū palyginimū yra šimtai, bet užteks jau ir to, eisime prie dalyko.

Nekalbėsiū apie skurdžius biznieriū, kurie daug daugiau kenčia vargo, negu darbininkas, bet paimsiu abeloną jų psichologijā. Kuomet socialistas pastoja smulkin biznieriū, jis skursta labai ir buna da tikru socialistū. Kuomet tik jo biznis pradeda kilti, gyvenimo aplinkybės jį privėrdia tolintis nuo socializmo ir artinties prie biznio. Tas darosi laipsniškai, žiūrint į tai, kaip kyla jo biznis. Jeigu jo biznis nekyla ir jis nuolatos skursta, pelyndamas tik šoki-toki pragyvenimā, tal jis pasilieka visnomet tikru socialistū. Tas faktas yra neuzginčijamas, nes tą parodo praktika. Sakysim, Rusijoj, kuomet socialistai buvo tik idealistai, viena iš stipriausių partijų buvo žydu Bundas. Kuomet jau idealizmas perėjo į aktyviškā veikimā, Bundo partija pasiliko viena iš silpniausių. Kodėl taip? Labai aišku, kad prie Bundo prigulėjo daugiausia visokie biznieriū, kurie nėra tikri socialistai, o tik idealistai (prijaučią idejai, bet aktyviškai nedalyvaujā veikime). Tas pats yra ir su lietuviškais biznieriū. Iš šimto socialistū biznieriū 70 nuosimčių paliko tikrais biznieriū, 25 (jei da ne per daug) nuosimčiai pasiliks idealistai ir duok dieve, kad nors 5 nuosimčiai pasiliktū tikrais socialistai, bet ir apie tai da abejoju.

Lietuvių yra net grafiū idealistū socialistū. Duokim sau, grafas N. visuomet, ar tai rinkimū reikalams, ar reikia išleisti atsišaukimā, aukauja po šimta rubliū ir daugiau. Kuomet buvo socialdemokratū sumanyta išleisti 1909 m. nelegališkā laikraštį, tas pats grafas žadėjo paaukauti 1000 rubliū.

Vienok jo niekas socialistu neskaitė ir dabar neskaito, jis yra tik idealistas.

Dabar klausimas, ar gali socialistai stengties buti biznieriū, kad paskui tapus tokiais „sąžiūškesniais“ pardavinėti prekes darbininkams? Šis išvedimas, pagal mano supratimā, neišlaiko kritikos. Jeigu visų gabesniū socialistū butū tikslas stengties tapti biznieriū, kas-gi išeitū? Visa pramonijā tik perėltū į kitas rankas ir darbininkai pasiliktū iškiūkyti iš ratū ir pakinkyti į rogas. Nes, kaip jau nurodinėjau, iš socialistū 70 nuosimčių pasiliktū tikrais biznieriū.

Jeigu jau daryti išvedimā ir išskoti gabesniam socialistai „lengvesnio“ darbo, tal privalumas socialistū steigtū „darbininkiskos“ ant tikrū darbininkiskū pamatū kooperacijās, kurios yra pripažintos ir socialistū. G-ra kooperacija ir parodo šešėliū socialistiskos tvarkos. Aš niekur negirdėjau, kad socialistai butū kur-nors nutarę, jog turi stengties buti biznieriū, bet visur nutaria stengties dalyvauti darbininkiskose kooperacijose. Tą patį nutarė ir Tarptautiskās Socialistū Suvažiavimas 1910 m. Kopenhagene.

Bet visgi šis klausimas yra gana svarbus. Kuomet aš sėdėjau Rusijos kalėjimūose ir mūsų buvo vlenoj kameroj 38 žmonės, atsime nu, kad mes šį klausimā taipgi diskutavom. Iš 38 upatū buvo daug ir tokiū socialistū, kaip aš, bet visgi buvo ir partiviskū tužų. Vienok buvo nutarta ir priimta rezoliucija, kad tokios ypatos, kaip dvarponiai, fabrikantai, biznieriū (ėjo dalykas apie stambesnius) ir t. p., kurie šelpia socialistū partijas, yra tik idealistai, bet jokiu būdu negali buti priskaitomi prie aktyviškū socialistū.

Taipgi, kaip mes nesvarstysime šį klausimā, kaip ne diskutuosime, jis pasiliks gana miglotu ir daugeliū visiškal nesuprantamu. Šis klausimas ir yra Gordljans mazgas, kurį niekas negalėjo atmegzti be kardo pagelbos. Ir kuomet atsirado karžygis Aleksandras Makedonietis ir perkirto kardu tą mazgą, tuomet jo atmegzimu niekas jau nesikankino. Šį klausimā taipgi turės galutinai išrišti ne socialistai biznieriū, ne grafiū su aukomis socialistū naudai, nei stengiamis socialistū tapti biznieriū, bet tik patys darbininkai, paimdami į savo rankas visā produkcijā. Tuomet jie suloš rolę Aleksandro Makedoniečio.

V. Paukštys.

Ko laukt nuo demokratų?

Tas klausimas stovi prieš mūsų darbininkū, akis, ir jį jū tuoj atakys patys darbininkai, tie, kurie balsavo už demokratā Wilsonā ir kurie ne.

Prieš rinkimus Wilsonas skelbė darbininkams, jog sumazins miltus ir tokiu būdu taps viskas pigiau, ir pasigerins darbininkū buvis. Ar ne juokingas demokrato skelbimas?

Kaip tik po rinkimū, jau mes negirdime pono Wilsono tų žodžių; jis vien tik glriasi, kad taip elgsis, kaip matys esant geriaus, žinoma, jam; taip-pat smaugs darbininkus, kaip ir republikonai, jei ne daugiau.

Darbininkai, kodėl-gi jūs vis da nesupratote, kad, ar jūs rinksite demokratā ar republikonā, jis vis tiek jus neužtars? Prie republikonų prezidento darbininkū kraujas liejosi, kada jie reikalavo geresnio duonos kėsnio, o demokratas Wilsonas, kaip jau žinome, budamas New Jersey gubernatorium, siuntė milicijā ir policijā ant duonos reikalaujančių.

Darbininkai, už jūsų balsus republikonai ir demokratai susikrovė milijonus, išsibudavojo puikiausius palocius. Jie perka savo šunims ant kaklo dirželius bei retėžėlius, mokėdami po \$10.000-15000, o jūs vaikščiojate nudrisky ir alkakani, gyvendami supuvusiose sklepuose ir lindyne. Republikonui prezidentaujant, dirbtuvėse dirbo 300,000 vaikū nuo 5 iki 12

metū amžiaus. Daugiau kaip 700,000 moterū dirbo pasmirdusiose ir purvinose dirbtuvėse; o tiek-pat suaugusių vyrū jieškojo darbo, veltui vaikščiodami nuo dirbtuvės prie dirbtuvės. Vienok tie šimtai tukstančių moterū ir vaikū ne bus paleisti iš dirbtuviū. Ne kitaip elgsis ir demokratas, nes jis žino, kad valkai ir moteris dirba už pigesnę algā, negu vyrai, ir kapitalistai daugiau naudos turi iš to pigaus darbo. Nepanaikins demokratas prostitucijos, jeigu jau jį prie jo da nepasididins. Viename Ch'leagos mieste yra daugiau kaip 10,000 prostitučių, kurias prie to amato priverčia badas.

Taftas prieš rinkimus gyrėsi darbininkams, kad šimet Sulyenytose Valstijose užaugo javų daugiau, negu kada pirmiau. O doona ar atpigs darbininkams? Ne! Ji eis brangiau. Taipgi Tafto politikieriai darbininkams skelbė, buk dėlto taip užderėjo šimet javai, kad, esą, Taftas buvo prezidentu, ir jei Tafto neišrinksite, tai kitā metų suvis mažal tužderės.

Dabar republikonų partija dirba planus, kaip darbininkus atitraukti nuo demokratū. Republikonai agituoja trustus, kad tie sustabdytū dirbtuves, kada Wilsonas užims prezidento vietā. Ir galima laukt didelio krizio ir ilgū bedarbiū

Kučinskū Teodoras.

Nuo Redakcijos. Jeigu Wilsonas elgtųsi pagal demokratū platformā, jis turėtų ardyti trustus ir persekioti didžiasias pramones. Suprantama, iš to išeitū baistos pasekmės darbininkams. Vienok Wilsonas ir kiti demokratū politikieriai, jei ne viešai, tai slapta, užtikrina, jog nėra ko didžiamiam bizniū bijoti demokratū valdžios. Labai galima abejoti, ar Wilsonas ir jo sėbrai demokratai politikieriai bandys ikunyt gyvenime demokratū partijos principus. Debs, aš išitaręs, kad dabartinis laiku demokratū politikieriai veda karū su republikonū politikieriais, tiktal už reibiasias politiskās vietas, ir nemanu įvesti joklū pamtinū permainū į išdirbyste. Jeigu demokratū partija, o jeigu demokratū partija, tokiū demokratiškū permainū, tai nei didieje pramonininkai neturės pamato sustabdyti dirbtuviū. Iš dirbtuviū sustabdymo butū jiems nuostoliū, o žinoma, kad joks biznieriū nuostoliū nenori.

Laiškai i redakcijā.

Duot vieni kitiems pipiru.

Gerbiami Tamstos:—

Gėda ir bėda, kad mūsų socialistai apmirusiai veikia. Jūs, Centras, turėtumėte duoti pipirū rajonams, kad jie mes neaprupina agitatoriū. Iš tos priežasties pas mus socializmas lyg pasigėręs svyruoja. Ką tas gelbėja, kad „Kovoje“ ir puikiansiū straipsneliū yra, jeigu jau liandis mažal skaito. Pirm negu įperši laikraštį, reikia jo emėją pertikrinti. Čia ir reikėtų Sąjungai ir rajonams pasirūpinti daugiau kalbėtojų-agitatoriū.

Kad tik prikrustytume liandį daugiau „Kovos“ puslapius vartyti, finansiškai Sąjunga geriau su drutėtu, ir lietuviai socialistai galėtų tiesesnėmis kojomis vaikščioti.

Velytina, kad blaiviau veiktū ir jau esantieje socialistai. Nevien tamsesniems žmonelams reikia patarimū, bet ir pačius socialistus taipgi reikia žadinti, skatinti prie darbo. Gerai butū, kad kiekvienas socialistas po kokį naują narį priskalbtinūt.

Energiskam ir idealiskam vyriū širdis sopa, kad kas-nors yra negerai, bet nepaisantiems idealo — juokai. Scrantuose, jeigu negausime atskančiuo draugo kuopai sudrutinti, nežinau, ar galėsime gyvuoti; mat, pas mus inteligentai buvę ar da ir esantieje seni socialistai kitaip socializmā supranta, kaip kad p. Živa tkauskas, dr. Šliupas, Valentinavičia. Nežinau, gal ir jūs taip-pat suprantate!

Sū pagarba
S. P. Sonas.

P. Rozergger.

DAILYDĖS MALDA.

Ant galo! ant galo prieš šventes pasibaigė apsilvymas, laike kurio nepasilieka ant savo vietos nei viena kresė, nei vienas dalktelis, pakol viskas esti nušluostyta ir nuplauta, dailu, švaru ir ramu. Po tų subruzdimų, po visų bėgiojimų, užviešpatavo toki maloni ramybė, toks svarbus ir tykus apsimalšinimas, kuris pranašavo atsiradimā dieviško Kudikėlio, lyg kur-nors namuose rastūsi lopšys, kuriame jis miega. Kas turi ant kojų batus, nusimaua juos. Kas jų ant kojų neturi, tas taip tylliai vaikščioja, kad nepertraukti to taip ramaus miego.

Dailydės pati su rupestingumu bėgiojo po visą namą: reikia viską apžvelgti ir prie to da nesupurtinti ką-tik išplautų grindų; reik apžiūrėti visi langai, visos komodės, šėpos ir kupaiai ir nieko nesutepti, kad nebutū niekur užtemijama nei mažiausio nešvarumo. Už lango slaučia žlaurus vėjas ir sukelia čielus debesius sniego, taip kad laikais mažesniuose kambariuose pasidaro visiškai tamsu.

Geresniamjame kambariūje stalas apdengtas balta staltiese, ant kurio stovi nukryžiuotojo paveikslas, liktorius su degančia vaškine žvake ir puodelis, iš kurio matytis šakelė vėsnios medžio. Sulig senoviškū padavimū, jei šita šakelė neesti sulaužyta sv. Barbaros dienoje, ji turi pražydeėti kučių naktiūje. Pumpurėliai išpurte, giedri ir gatavi kiekvienā minutā išsikiešti. Gaspadinė bėga prie durų, atsargiai atidaro jas ir, pakėlus rankas į augštā, tyliū balsu užtraukia:

— Tsss...

Virtuvėje virėja pusėtinai sutarškėjo indais.

— Tsss...

Dieviškas Kudikėlis miega. Gaspadinė visa išsispasnikavusi. Jos plaukai suplinti į dvi kasas, apsuktas apie galvā; ant pečių nusidriekus geresnėji raudona skepetaitė, šventadieniniai rubai apsiausti puiknesniuju šilkiniu priekaisčiu. Jos dievmaldingai sudėtose rankose juodavo rožančius. Ji išpalengva nusileido ant kreslės pagal stalā ir visai apsisotojo tik ant vienos minties: Kučių va karas! Šv. Kudikėlis!

Netikėtai pasigirdo girgždėjimas. Tai žmogus, dailydė nešvankiai pasivertė ant kanapos ir su alkune palietė kreslę.

— Tsss...

Jis atsikėlė.

— Ko tu nerimauji?

— Ko? Nerimauju? — sumurmėjo dailydė, sutingusiai braukdamas ranka per veidā, — dabar dagi jau ir užsnuti negalima. Duok man ramybę. — Jeigu tu nenori melsties, tal dėl visko neardyk ramumū ir nemiegok.

— Nu, kaip sykis — per miegā, rodos, žmogus šėlsta mažiaus, negu kitaip.

— Tik ne tu! Tu per miegā blaškais ir užli kuo-daugiausiai. To tik ir lauk, kada tu savo rankomis apverssi kreslę arba sutrenksi į sienā; o knarki ir šnirpsti taip, kad lyg kas dviem pjuklais pjautū.

Dailydė atsėdė ir ironiškai patėmijo:

— Taip, pjuklu šiandien, meldžiamoji, galima ir nedirbti.

— Tu taip balsiai knarki, kad ir iš proto galima išelti.

— Nejangi iki šiol tu da nepripratai!

— Nekalbėk tokiū niekū. Melskis... Va — pasiskirk sau maldā.

Ji nūmė nuo lentynos dvasiškā knygelę, nubraukė nuo jos dulkes, kurios taip greit paspėjo ją apdengti, ir pasilėi jam.

— Ką tu vis išsimislėjai? Kada varpai suskambės bažnyčioje, tada ir pradėsi melsties. O dabar aš noriu miego. Aš pavargęs.

— Nebliūznyk ir negriešyk.

Su tais žodžiais gospadinė piktai paspyrė krėslukā. Dailydė žvilgtėrėjo ant pačios ir lupomis sumurmėjo:

— Hm... tavęs ir metai neapgal; jau ir senatvė ateina, o tu vis tokia jau!

— Ir garbė Dievui! Aš visados sakau teisybę. Nors dėl tos taip svarbios dienos atmintum-gi, kad tu esi žmogus krikščionis, o ne šiaip kokia akmeninė mumija. Argi tu užmiršai, koki rytoj diena? Juk rytoj užgimimas Kudikėlio!

— Argi aš ką blogā darau?

— Taipgi ir gero nieko nedarai. Aš tau sakau, pasirink sau maldā!

— Ir nesuprantu. Po prievarta aš savo gyvenime niekadoms nebuvau dievmaldingu. Pakol to nejaūčiau savo širdyje...

— Širdyje! Nu, to tal tau ilgai laukti. Širdyje... bet tu atsimink tik, kaip tu užsilaikai save paprastoms dienoms! Taip sakant, gėda! Šventos dienos paskirtos maldai ir metavonei.

— Labai reikalinga! — neužganėdinančiai prašneko dailydė. — Visā savatvė žmogus dirba, nenuleidamas rankū, niekam nieko blogo nedarydamas, o šventadieniais jis turi da metavoti-gallėties! Nužemintai dėkavoju. Visam tam man nei spēkū neištektū!

— Aš tau sakau, melskis! Palauk — Kristus Išganytojas nubaus tave už tai, kada Jis ateis teisti gyvū ir mirusiuū... Švenčiausia Panele, kas gi čia tokio?

Ant nekuriū laiko visiškai užėjo juokas, lyg butū kas iš oro pusės langus užtraukęs ruodas gelumbe: pasigirdo lengvas bildėjimas, tal išnaujo

ant langū pustymas sniego. Dailydė atsigrėžė į langā. Nuo senos pusės, stovincios prie pat namo, išlutes vėjas nuplėšė didelę šakā.

— Viešpatie, Dieve mielaširdingas! kokia baidisi diena! — gailingai dusavo gospadinė, — tas jau nelemia nieko gero: tas tikrai apreškia blogus metus!

— Jeigu tavęs velniai nepagriebs, tai ištikro nieko ir nebus gero, — su užsikarščlavimu susūko dailydė.

Ji metė ant jo šalną žvilgį ir pasakė, užlaupdama lūpas:

— Šlandien aš su tavim nekalbėsiu. Palauk, lai tik prais ta taip svarbi diena! Tada mudu pamatysime, ką toki griebs velniai!

Ji, daėjus iki durų, pagal kuriū adverijos kabojū indelis su švestu vandeniu, pamirkus į jį tris pirštus, aptaškė vandeniu sienas; paskui vėl pamirkė į vandenį pirštus ir apkrapino dailydę.

Tas tylyje ir nekrutėdamas žiūrėjo į ją.

— Šv. Visogalinti! Jį krapini švestu vandeniu, o jis dagi nepadaro kryžiaus—nepersizėgnoja! Ji nubėgo į virtuvę ir pagrizo iš ten su runde-liu, pripildytu degančių anglių; ant anglių ji užpylė laudano ir pradėjo rukti kambari, stalā, lovā ir vyrā. Ant galo ji dailydę išvarė iš kantrybės. Jis šoko ir su bailsu prakelkamu išgruduo langā.

Kartu su šaltu oru nuo gatvės veržėsi eibės sužadintū balsū. Tarpe dukstančio vėjo žmonės šūkavo, kokios nelaimės atsitiko: vėjas nuplėšė našlės Cenci gričios stogā, taip kad valkai atsidarė po atviru dangumi.

Dailydės moteris, užlauzusi rankas, sukliko: — Vaje, rustybė dieviška! O vis tai dėlto, kad žmonės melstis nenori! Dabar dingo visas šventas vakaras! Viešpatie! Kam-gi melsties — jis bėga kur-tai... Tai kas gi mus gali gerias apsaugoti, jei ne mielaširdingas Tėvas dangiškas!

Našlė Cenci turėjo tris mažus kudikus, iš kuriū vyriausias vaikas sirgo skarlatina. Sodžiuje gyventojai bailsiai našlės neapkeitė: pasakojo, kad pas ją yra paprotys kai-kada pjauti ten, kur ji nepasėjo. Per šitā audrā jos apgalėtinos lindyne stogas galutinai tapo sunalkintas, taip kad sniegas čielais kuliais blaškėsi po gričią.

Našlė su savo verkiančiais vaikeliais ilgai klampinėjo po sodžiu, nesurasdama sau prieglaudos. Visus ypatingai baugino sergantis vaikelis. Mokytojas gi norėjo pasigailėti šitū nelaimingū, bet jam to daryti nepavelio: priglausti sergantį vaikā, reikia įvesti užsikrečiamā ligā į mokyklā. Bevaikė dailydės moteris griežtai atsisakė priimti vaikus, vien dėlto, kad nenorėjo pertraukti savo maldos ir suardyti prieššventinį prisirengimā. Galų gale kunigas atsiminė, kad Tas, kurio laukė šitā nakti, pasakė: „Ir kas priims vienā tokį mažutį vardu mano, tas mane priims.“ Sumanijai ir gauriam pasisekė dasiecti, kad motina su savo sergančiais kudikėliais atrado prieglaudā bažnytnamyje.

Tarpe kitū ant gatvės pasirodė dailydė su savo garsiu balsu, kurio dagi negalėjo apeikt nei audra; suaukė savo pagelbininkus ir kalmynus. Greitai sodžius prisipildė bildėsiu plaktukū, ant didelio nusistebėjimo dailydės moteris, kuriai už viską brangiausia buvo šventa ramybė tū nakti.

— Argi prie šitokios betvarkės išlapuos vyšnios šakelė? O šv. Kudikėlis! Argi Jis gali ramiai sau mlogoti prie tokio triukšmo!

Kada ant varpinyčios suskambėjo užgimimā aprešikantis varpas, ant našlės gričios stogo da buvo rėksmas ir bildėsis. Kada dievobaimingū „nesutepti“ žmonės, pritaikydami savo balsus prie vargonū garsū, garbino Kristū, tuom pačiu laiku vėjo nešamas aidas veržėsi į bažnyčią, ir atsiliepė ausyse žmoniū tas niekeno nesulaikomas riksmas ir kirviū poškėjimas. Doresnės moteris su nusistebėjimu klausė tū garsū, kurie joms trukdė užsiminti maldomis. Ant galo, vidurnaktyje, kada iškilmingi vargonū garsai susliejo į vienā didelį himnā gimusiam mielaširdystės pranašui, tada ko nevisi dirbusieje metė savo irankius ir nuėjo į bažnyčią. Dailydė pasilėio dirbti su dviem pagelbininkais. Vėtra siautė ir rusčiai judino katik pastatytus stabus-gegas, grasinama išardyti tū, kad žmonės su dideliu vargu subudavojo. Dailydė manė stogā užbaigti iki rytiū; bet dabar, kada jo pagelbininkai nuėjo į bažnyčią ir valkai kiek sugriebdami meta į jį sniegā ir nubėga, tai šitas darbas prisieina atidėti. Dailydė apėmė pasiutimas ir jis pradėjo keikti:

— Kad jus velniai pagautū, tuos prakelktus sutvėrimus! Viešpaūi Dievui gatavi kojas kiaurai perbučiuoti, o bėdinas žmogus tegul sau miršta! Apie tai jiems ne galvoj! Sėdi bažnyčioje ir veltui laikā praleidžia! Manau, ten, augstai, irgi nesidžiaugia iš šitokios betvarkės! Grajlja ant vargonū ir gieda: „Tave, Dieve, garbiname!“... Džiaugiasi iš vaškinės Kristaus figuros, o sergantis vaikelis tegul... ten — kad nepasakius — pastirsta... pas jus po kojų! Kad velniai pagriebtū visus jus, prakeiktus!

Taip keikėsi dailydė, patvirtindamas savo žodžius smarkiu kirvio mosavimu, nuo kurio skiedros taip ir lėkė į visas puses, ant didelio nusistebėjimo abiejū pagelbininkū.

Pamaldos bažnyčioje užsibaigė. Iš vidaus per plačias duris pradėjo plaukti žmonės, o dailydė vis da dirbo ir kelkėsi ant stogo. Tada vienas iš kalmynū sako kitam:

— Jeigu mes jam nepagelbėsime, tai jis išdūks. Eikime — sujungtomis spēkomis stogā galima užbaigti ir valandā laiko.

lydė atsigręžė i ios prie pat naka. Ingas! kokia baldinė, — tas jau upreiskia blogus

iebs, tai ištikro ščlavimu suškuo

asakė, užčlaup-

lbėsiu. Palauk, a! Tada mudu

l! Tada mudu

lų adverbijos kamirkius i ji tris paskul vėl pino daildyde.

urėjo j ją.

l švestu vande- nepersizegnojai iš ten su runde- nt anglių ji už- bari, stala, lova š iš kantrybės.

šgrudo langą.

s veržėsi eibės io vėjo žmonės : vėjas nuplėšė l vaikai atsidu-

ikas, sukliko: vis tai dėjo, ar dingo visas 1-gi melsties — s gali geriaus vas dangiškas! rudikus, iš ku- ina. Sodžiujė pasakojai, kad uti ten, kur j etinos lindynės taip kad snie-

aikeilais ilgai sau priegla- gantis vaikelis. tų nelaimingų, austi sergantį žą i mokyklą. šisakė priimti erttraukti savo irengimą. Ga- urio laukė šią a tokį mažutį aniai ir gda- na su savo set- dą bažnytna-

alldė su savo veikt nei aud- imyus. Grei- ku, ant dide- kurlai už vis- tą naktį. išlapuos vyš- i Jis gali ra-

ėjo užgimimā sios stogo da- lejobaimingū, vo balsus prie a pačiu laiku lą, ir atsiliepē omas riksmas eris su nusis- s trukdė užsi- tyje, kada iš- i vieną didell ašni, tada ko ir nūdo j ba- dviem pagel- judino katik a išardyti tą, ojo. Daildyde bar, kada jo lkaik kiek sug- tai šitas dar- ē pasitumas

is prakelktus t kojas kiau- gul sau mir- žažnyčioje ir augštai, irgi Grajija ant arbinameli... s, o sergantis s — pastis- pagriebtų vi-

mas savo žo- urio skiedros nusistebėjimo

š vidaus per o daildyde vis lenas iš kai-

al jis išduks, i galima už-

Bet kitas, pasiputusiai atme- tes galvą, atsakė: — Nu, ką-gi tu misliji, kad aš ir ant kalėdų eisiu juoda darbą dirbtį? Šitie žodžiai buvo sakomi su tokiu išsireiškimu, kad jie padarė visiškai priešingą įspūdį.

— Girdėjote? — klausė vienas iš ukininkų, — jeigu jau ant to ei- na, tai keikėjas-daildyde, pagal ma- no supratimą, geresnis, kaip tas niekveikis. Aš eisiu padėti.

Paskui šitą pirmutinį nuėjo ir kiti. Išnauju užžibėjo žiburiai ir vėl po visą sodžių pasklido garsas kujelių ir kirvių. Daildydės moteris, kad, apsisergėti trūkšimo, už siemė ausis rankomis:

— Nel miegoti negalima, nei melstis dėl šitų bedievių! Kokia tai elgetiška netikėlė braugesnė už Kudikėlį-Išganytoją, kuriam jie dagi lopšyje ramybės neduoda. Viespatie, atleisk mūsų nusidėjim- mus!

Kadir saulė užtekėjo, šaltas vėjas vis da nešė pusnis sniego ant sodžiaus. Bet jau našlės stogas buvo gatavas ir su juom vėjas nie- ko ypatingai negalėjo padaryti. Pečiujė smagiai pleškėjo malkos ir Cenci su savo vaikellais linksmai pagrižo namo. Daildyde, apsiavęs purvinais šlapiais batais, gulėjo ant lovos ir narkė taip, kad lan- guose stiklai drebėjo. Jo žmona stovėjo tarpduryje ir su nusistebė- jimu žiūrėjo į jį.

— Gul kaip gyvulis. Kaip- gi tik gali but žmogus tokiu be- dieviu!

Ji nerado sau vietos. Ji nega- lėjo nieku save nuraminti. Da anksti išryto jį nuėjo pas kunigą. Ašaros ją troškino ir išspradžios ji negalėjo ištarti nei vieno žodžio. Ji jautė save tokia nelaiminga! Turėti tokį vyrą! Tiesa, jis ne tuščiadarbis, bet pas jį nėra tikė- jimo! Jis bedievis! Ir jeigu jai lemta da pragyventi šimtą metų, tai ji visgi neužmirš tos baisios nakties:

— «Tėve mūsų» jis nei kartą nekalbėjo, nei vienos maldelės ne- pakeičė. Kaip-gi jis galia minti? Jau dabar po visą sodžių žmonės kalba, kad jie kaip gyvl da negir- dėjo tokios bedievystės, kaip tą šv. naktį. Jūsų sandraugai taipgi gir- dėjo, kada ejo iš bažnyčios. Man, taip sakant, ir siela išskrido!

Kunigas sėdėjo, sukryžiaivojęs rankas ant krutinės ir šaipydama- si, žiūrėjo į daildydės moterį. Po- tam jis prabilo:

— Taip, aš girdėjau. Bet tik- tas, ką aš girdėjau, man pasirodė malda.

— Malda!

Daildydės moteris, užlaužus rankas, pakėlė jas augštynt ant galvos ir nuleido kaip perkunijos trenkta.

— Mano miela, — tęsė kuni- gas, — pasaulij yra visoki žmonės, kurie įvairių įvairiausiai ir mel- džiasi. Pavyzdžiui, paimekime žy- dus. Kada jie meldžiasi, jie pris- riša sau ant kaktos medžio kaladu- kę. Kiti žmonės laike maldos per- verčia knygos lapus. Yra žmonės, kurie laike maldos perskaitliuoja juodus arba kitokios parvos karo- liukus. O mūsų dalydė laike mal- dos kala vinis.

— Laike maldos! — sutarskė- jo daildydė pati ir išnauju užlaužė rankas. — Dagl jeigu jis keikė ir Dievą niekino per visą pamaldų lalką! Jeigu gi Tėvas dangiškas nebutų taip mielaširdingas, tai jį jau už tą naktį turėjo žemė praryt!

— Aš sutinku, — sakė kuni- gas, — kad žodžius savo maldai jis pasiskyrė neateakančius, bet širdyje jis turėjo ką tokio neblogo, o tas tai ir svarbu. Tačiau jūsų vyras geidė tiek tik, kad žmonės pagelbėtų jam patalsyti stogą bė- dūnai našlei su jos vaikais. Baž- nyčioje mės tą naktį iš širdies mel- dėmės Viešpačiui, bet man rodos, kad mūsų daildydės malda su visais jo žodžiais buvo Viešpačiui tinka- mesnė nei mūsų maldos.

Daildydės moteris su nusistebė- jimu žiūrėjo į kunigą.

— O dabar jis miega! Dabar, kada visi žmonės rengiasi elti ant mišų, jis miega kaip negyvas!

— Palkikite jį miegoti. Jis at-

liko savo užduotį anksčiau už mus.

Kada daildydės žmona išėjo iš kunigo namų, ji sumišime ilgai laužė sau galvą. Ji nieko nesup- rato. Jeigu bausis daildydės keik- smas buvo paskaitytas už malda, tai kuom-gi buvo jos malda?

Šito klausimo ji niekaip nega- lėjo sau išrišti...

Sulietuvino J.D.Taunio.

Mano žirgas.

Aš važiuodams savo žirgo Nebgaliu jau sustabdyti, Budams vaizj, verkiu graužiai, Nežinodams, ką daryti.

Už turėklų įsitovėjęs, Tempiu, traukiu kiek galčiu, Bet jis bėga kaip perkunas Man nežinomu keičiu.

Šaukiu tprrr-tprrr-tprrr-tprrr-tprrr...

O jis bėga da smarkeyn, Mano vaizj po ledyną, Im' trankyti vis labyn.

Balsiai verkdams, keikiu tėvą, Kam jis leido taip važiuot, Jei žirgeliu neturėju Kuomi drūčiai pažabot.

Štai žirgs bėg' jau i pakalnę, Priešais upę, pagriovyn; Matos upė tik sustingus... Įvažiuosim vandeny...

J. J. U š k a.

KORESPONDENCIJOS.

Cambridge, Mass.

71 kp. LSS. pastaraisiais me- tais tiek jau susiprėjo, kad net svetainę susirinkimams nusiranda- vo. Ligšiol kuopa laikydavo savo susirinkimus paprastose stubose pas draugus. Iš to ir vieniems ir kitiems daug nesmagumo prisie- davo panešti. Pirmas kuopos su- sirinkimas, laikytas svetainėje, at- siliko gruodžio 8 d. Pas visus ma- tės pilnas užsiganėdinimas ir lin- ksmumas. Ant toliaus draugal pasižadėjo smarkiau vėkė- ti. Tais laikais socialistišką propagandą tarp vietinių lietuvių. Nutarta surengti koncertą 22 gruodžio. Pelnas skiriama 71 kp. knygynui.

Po kalėdų bus suloštas vienas dramatiškas veikalas. Sausio mė- nesį bus surengta eilė paskaitų. Prelegentais bus draugal iš So. Bos- stono. *Našlės Vaikas.*

Chicago, Ill.

Nors Chicago jaunuomenė yra pagarsėjusi, kaip apsišvietus, bet toli-toli ne taip yra. Aš nekalbė- siu apie visos Chicago jaunuome- nę, paminėsiu vien tik apie šiaur- nės dalies miesto.

Šiaurinėje Chicago dalyje yra mažų-mažiausia 1,000 jaunų vai- kinų ir merginų, o apsišvietusių vargu priskaitytum iki šimto. Nors trumpai pažvelgę, tuoj aiš- kiai pamatysim suvis menką apš- viestiesniųjų skaitlių.

Čia darbuojasi 81 kp. LSS. su 60 narių. Kuopos narius visgi galima priskaityt prie apšviesties- niųjų. Kiekvienas iš jų skaito laikraščius ir maž-daug pas kiek- vieną randasi šiek-tiek knygučių, ir kuopos narių kasdieninis apšė- jimas daug skirlas nuo kitų. Ap- sišvietusių gi iš neprigilinčių prie viršminėtos kuopos kaip ir nėra.

Didžioji jaunuomenės pusė da- tebėra po kunigų bei davatkų glo- ba. Retkarčiais jie nueina į baž- nyčią, o likusį liuoslaikį praleidžia saliuuose, bestumdydami boles, arba sėdi namie prie kazyrų ir alaus pentės. Tai Chicago pagar- sėjusioji jaunuomenė!

Šį rudenį studentas Šafra- nauskas atidarė mokyklą šv. My- kolo bažnyčios svetainėje. Žmo- nių atsilanko virš dvidešimties. Po kiek lalko Šafraunauskas atsit- raukė ir pavedė mokytojant stu- dentui Naikelis. Naikelis, likes mokytojum, 23 lapkričio surengė prakalbas. Buvo sakya, kad bus geri kalbėtojai, butent, S.Biežis ir kiti... Pertai publikos prisirinko pilna svetainė. Naikelis, kaip vedėjas tos mokyklos ir surengėjas tų prakalbų, atidarė vakarą ir

perstatė už kalbėtoją vietinį kle- boną. Girdi, — pirmiausia kal- bės mūsų parapijos prabaščius, daug paguodotinas ir garbės ver- tas. Meldžiu, brangus prabaščiau, pradėt kalbą!

Pradeda prabaščius kalbėti; kalba neaiški, sumaišyta, tikra ba- labalka. Sako: «Reikia mums mo- kso; lankykit šitą mokyklą; tas profesorius (Naikelis) jus daug ge- ro išmokins; jūs pradėsit mylėt Dievą ir busit su juom karalystėje dangaus. Kada išsilavinim, ne- reikės ir mums but atskalnais: turėsim savo karalystę ir karalių, kaip ir visos tautos». Paskui da- pasakojai apie skaitymą. Girdi, reikia skaityt laikraščiai ir kny- gos, bet tik geri. Yra senų, supu- vsusių, tai tie negerai, tų neskaity- kit.

Nors juokinga, bet to ir laukt- tebuvo galima. Keista — nei apie laikraščius nepasakė, kurie geri, o kurie ne. Gal ir nežinojo. Po ku- nigo prakalbos, Naikelis atsistojo prieš publiką ir dėkavojo kunigui už kalbą; lenkdams galvą žemyn, sakė: «Atiduodu gerbiama ir daug guodojamam mūsų prabaš- čiui garbę!» Tą atkartojė net ke- lis sykus. Po tam perstatė už kalbėtoją kleriką (Sinelelį). Tas pradėjo ir užbalgė nieko nepas- kęs: nieko nežinojo, apart salinų ir bažnyčios. Apie tai ir kalbėjo, tik nieks negalėjo suprast jo kal- bos, kadangi lietuviškai nemokėjo, o lietuviškai kalbėjo. Tai tiek pu- blikos pasinaudojo iš šitų prakalbų.

Niekad nesitikėjau, kad mūsų jaunuomenės vedėjai taip glaustys po juodais skvermais ir mulkinų žmones su ilgaskvernių pagelba, — ypatingai Naikelis: skaitolis save laisvamaniu ir priguli prie laisvų- jų Moksleivių Susivienijimo, o taip dar! Gėda, vyrūčiai! Dėl dolerio ne tik patis lendat. po juo- du skvernu, bet ir tamsių visuome- nę da labiau apkaustot prietaurį pančiais. *J.Rep.*

Pruselka apie visavietinę karę ir apie Lenkijos revoliuciją, kuri jau girdis. Kalbėjo labai aiškiai pus- trečios valandos, iš ko publika bu- vo užganėdinta, labai tyliai užsi- laikė ir atidžiai klausė kalbėto- jaus. Paskui jis kalbėjo apie mo- terų reikalus ir kvietė butinai sut- verti So. Bostone moterų laisvą draugystę. Taipgi ragino paremti prenumerata darbininkišką laik- raštį *Rankpelni*.

V.A.Zaperiackas.

Auburn, Ill.

Čia yra daug apsigyvenusių lietuvių, taipgi randasi ir lietuvių socialistų kuopa su 15 ar daugiau narių. Kuopa užsilaiko labai ge- ral, visi sutikime gyvena. Čia ir abelnai visi lietuviai labai dailiai užsilaiko ir yra šiek-tiek apsišvie- tę.

30 lapkričio socialistų kuopa parengė balų, kuris atsiuvoo Sringfielde, Ill., 15 mylių atstu nuo Auburn. Laikėm tą balių ki- tame miestelyj dėjo, kad pas mus negalima gauti dailios svetainės. Balius neprastai nusisekė; žmonių prisirinko pilna svetainė, prie- do daug ir Springfielde jaunuomenės. Baliaus uždabis buvo skiriamas kuopos naudai. Apsimokėjus vi- sas lėšas, atliko kuopa \$19,25 gryno pelno.

Pas mus jokių kitų darbų nėra, kaip tik tris anglies kasyklos, kurios neprasačiausiai dirba. Žmo- nių be darbo pas mus nematy. Kas pribuna, darbą gauna. Už- darbigerose vietose dasiekia iki \$50-\$80 i dvi savaiti. «Burdas» (valgis ir prieglauda) gaut sunku. Daugybė lietuvių gyvena pas ame- rikonus dėl stokos lietuviškų šei- mynų. Dabar jau pradėjo ir jau- nlejie paduotis, tai gal sulauksime geresnių išlygų gyvenimui. Lie- tuvių merginų mažai teturim, apie 3, vaikinių gi apie 50. Patartina merginoms atsilankyti i Auburn, jei kurios norėtų ištekti. Dauge- lis iš pavieniais dėl stokos mer- gini. Turime vieną lietuvišką va- nu daktų krautuvej ir dvi va- nu priema nebaigiančiai su- kas. *R.Mockns.*

Des Moines, Ia.

Čia LSS. 160 kuopa gerai lai- kos. Nariu, nors turi nedaug, bet jie veikia. 26 lapkr. laike susi- rinkimo nutarė mokinis lošt «Pen- ktą prisakymą». Tą patį vakarą įsteigė knygyną 701 E. Court Ave. Knygas pasiskaitymui duos kas vakaras nuo 7 iki 9 val. Yra vi- sokių knygų. *J.P.Sheretia.*

Burlington, N.J.

1 gruodžio parengė prakalbas LSS. 113 kuopa. Kalbėtojai i lai- ką atvažiavo, J.Stasiulevičius ir J. Gaigalas, bet svetainės savininkas pasislėpė su raktais ir neatidarė svetainės.

Čia aiškiai matyt kunigėlio darbas. Buvo tai tą pačią dieną vyskupas atvažiavęs ir užprašė kun., kad svetainės neatidarytų socialistams. Mat, i bažnyčią mažai but atėję, bet ir taip lletu- viai nejo i bažnyčios vidų, tik pa- žiūrėjo išto, o lenkai darbovos apie bažnyčią. Dvi draugystės stovėjo nuo klebonijos durų iki bažnyčios, apsirėdžiusios kareiviš- kais drabužiais, su kardais ir šau- tukais, ir pro tarpą jų nuėjo vys- kupas i bažnyčią. O po visam maršavo po miestą. Vadas putė triuba. *J.Griciunas.*

Boston, Mass.

8 gruodžio po pietų atsiuvoo didelis mitingas Bostono sodne (Common). Pasirodžius darbinin- kų vadovams Ettorui ir Giovannit- ti, publika gausiai plojo delnais ir šaukė ura! Muzika griežė dar binikiškas dainas. Plevėsavo italionų socialistų raudona vėli- va. Ettor ir Giovannitti kalbėjo angliškai ir itališkai. Jų kalbos klausė 6-7000 žmonių. Po pra- kalbų juos nulydėjo i 2000 žmo- nių iki elevatorio tuneliui. Pas- kul da kalbėjo du Socialistų par- tijos kalbėtojai ir IWW. organiza- torius J.Ballen, kuris labai puikiai pajoukė kapitalistus, kad jie bijo raudonos vėliavos. *V.A.Zaperiackas.*

So. Boston, Mass.

8 gruodžio LSS. 60 kuopa tu- rėjo prakalbas. Kalbėjo drg. L.

PHILADELPHIJOS ŽINIOS.

Vel penkiolikos milijonu korporacija.

Visiems žinomas «kunigaikš- tis» Jocis, kuris anais metais buvo įsteigęs «penkiolikos mili- jonų dolerių korporaciją», dabar pradėjo varyti naują biznį: Nusiperka iš vakaro kelis bute- lius degtinės ir laukia rytojaus, kuomet bus nevalia laikyti at- darus saliuonus; tada paduoda degtinę kitam (savo kompanijo- nui Liulevičiui) ir pasiūncia pas saliuoninką neva ko paklaust. Kuomet tas įeina, Jocis pasi- šaukia policistą ir laukia išei- nančio savo sėbro. Tas išesjęs sako, kad pirkto degtinę pas sa- liuoninką, tuomet grįžta atgal ir reikalauja, kad saliuoninkas juos papirkty, tai nesakygia miesto valdžiai, o ne, tai bus blogai.

Bet, nabagai, iš pirmo ban- dymo užtropijo ant gero-A. K. Abraičio, kuris netik kad ausis išplėvė, bet ir j kozą pasodino. Kaszin, ar ir už šitą Jocio korporaciją agituos ir agentaus nekurie mūsų veikėjai!...

Prapuole iš lignonbučio.

18 lapkričio iš namų tapo iš- vežtas, kaipo ligois, Juozas Či- žauskas i Jeffreson lignonbutį, bet dabar jo pažįstami niekur ne- randa. Lignonbučio viršininkai sako, «gal išbėgo lauk», bet kol kas jokios žinios apie jį nėra.

LSS. I-mos kp. prelekcijos

8 gruodžio 1-ma kuopa su- rengė prelekcijas. Prelegentu buvo E.G. Klimas, med. stude., temoj «Lytiškos ligos». Prelek- ciją atliko gana gerai, nupieš- damas lytiškų ligų platinimąsi. Užbaigus buvo duodama įvairūs klausimai, ant kurių prelegen- tas gerai atsakinėjo.

Žmonij atsilankė daug, kiti net grįžo atgal, nes nebuvo vie- tos svetainėj.

Nepavyko prisigirdyt.

Vienas lietuvis, taip vadina- mas Dziapanukas norėjo prisig- girdyti ir soko i upę, bet pulda- mas pataikė galva i medžius ir prisimošė. Vėliaus tapo išim- tas narių skaitliui, manome suren- gti prelekcijas, nes tuomi pakeltu- me narių supratimą įvairiuose gy- venimo klausimuose. *Justin Adams.*

Vel nauja LSS. kuopa.

Frankforde susitvėrė LSS. kuopa iš 8 narių, kurios nume- ris 190. Žada susitverti da vie- na kuopa ant Alegheny Ave. Philadelphiaus lietuviai pradėjo darbuotis. 9999.

Moteris nuteista mirčia.

Vokietė Frieda Hartmanie- nė Trostienė bus pirma moteris Pennsylvaniaus valstijoj teismo nuteista mirčia. Ji i savaitę po savo antrų vestuvių nunuodijo savo antrąjį vyrą Trost, kad pasi- imti jo turta.

Ji turėjo saliuoną ant Ger- mantown Ave., kurį gavo po savo pirmam vyrui, kuris, sako- ma, taipgi buvo vis nunuodytas. Da jai užmetama, kad nunuodi- jo ir trejatą savo vaikų.

Klaidų atitaisymas.

N 48 «Kovo» pasakya, kad V. Blonskis pasilaikė 117 kuo- pos \$5. Turi but \$15. (Susta- tyta gerai, bet dėlei rai- džių senumo — neatsispaudė. Red.) 117 kp. Sekretorius.

SATYRO UŽPEČKIS.

Reikalingas pusininkas.

Nuo Naujų metų aš atidarau naują biznį, da niekur neprak- tikuojamą, moterims veidus pu- cuoti-«Women's face shining».

Jau užsakiau 1000 tam tinka- mų krėslų ir prie kiekvieno krėslu po du nigeriu, iš kurių nesitikiu straiko, bet ant visų Philadelphiaus skersgatvių tų krėslų da nepakanka, o pinigus jau išbaigiau, todėl reikalingas pusininkas: vyras ar moteris, vistiek, bile turės pinigų.

Bankruto nebus, tą aš gva- rantuoju. Atsišaukite: *Raguodij skyrius, No 2090.*

Tinkamas agitatorius.

Šiuomi praneš SLA. kuo- poms, kurios silpni gyvuoja arba randasi erti mirties, kad kviestų už kalbėtoją J. Luc- kauską, nes jis pagal graboriaus amatą ir visus įrankius su sa- vim važiojasi, todėl baigiančias mirti greitai galės palaidoti.

Bet SLA. kuopos, norinčios gyventi, velyj tegul nesišaukia Lutkausko. *Lengapėdis iš Pažemtvorių.*

Daugiau žuviu nekaip draugu.

Raulas: — Ar žinai, Baltrau, kad Sajungoj daugiau žuvių, negu draugų!

Baltrus: — Nesuprantu, ką tu kalbi.

Raulas: — Na, tik įsitėmyk, iš 3000 narių balsuoja ne ką daugiau, kaip 600.

Baltrus: — A-a, suprantu, kad visi likusieji yra bebalisiai, lygiai taip kaip žuvys. *Lengapėdis iš Pažemtvorių.*

Mylima pati.

Pati: — Kas ten, kad tiek daug žmonių?

Pats: — Karia nuteistą ant mirties.

Pati: — Kaip tu jaustumais, eidamas ant kartuvių?

Pats: — Bučiau daug laimin- gesnis, negu kad eju ant šliu- bo. 9999.

Sotus alkana atjaučia.

Du kapitalistai eidami užėjo ant ubago, kuris ištiesęs ran- kas meldė mielaširdystės ir su- simylėjimo ant pavargėlio sene- lio.

— Nei gėdos neturi, — tarė vienas, — klupoti ant purvinos žemės ir visa gerkle saukti.

— Ir tameta šauktum, jei pil- vas butų tuščias, — atsake an- ras.

— Kvailys bučiau šaukti, — pasakyočiau tarnui ir tuoj butų pietus ant stalo.

— Bet jei neturėtum pinigų, tai kas tau duoty pietus?

— Kvailys, ir tiek. Neturi pinigų, tai parašyk čekį ant ko- kios šimtinės. 9999.

SAJUNGOS REIKALAI.

Prie Referendumo No IX.

5 kp. pataisymą prie Referendum No IX (žr. «Kovas» No 47), kad keliaujantio organizatoriaus įstaigą visai nepanaikinti, bet, esant reikalui, P. K-tas, radęs tinkamą ypata, gali pasamdyti, — 145 kp. parėmė, ir todėl dalykas eis referendumui kartu su įnešimu.

LSS. Sekr. J. Stasiulevičius.

Duokit man ramybę!

«Kovas» N 48 š. m. drg Stasiulevičius praneša sąjungiečiams apie kokį ten savo «ultimatumą» Literatūros Komitetui. «Ultimatume» žadama pranešti Pildančiam Komitetui, kad Lit. K-tas «de facto neegzistuoja»... Šiuomi da sykį pranešu, kad aš neesu aplaikęs jokio «ultimatumo» — griežto reikalavimo — nuo Sąjungos Sekretoriaus, neigi manau ar noriu prisisavinti ne man priklausančius rankraščius. — Paminėto rankraščio, «Ant Dugno», neturiu. Jieškokite ten, kur siuntėte. Gi savo pažūrą link to išreiškiau kiek pirmiau («Kovas» N 36 š. m.), taigi, manau, to pakanka... ir duokit man ramybę!

Draugiškai Lit. K-to narys
St. Strazdas.

Rajonu reikaluose.

VI Rajono draugams.

VI Rajone randasi apie 20 kuopų, tai jau galėtų būti kokie 2000 narių VI Rajone. Bet vargu rasime jame 500 narių. Kodėl taip yra? Kodėl didžiųjų mūsų kuopų randasi tik po 10-15 narių? Todėl, kad mums truksta veiklumo, kad nekuriame kuopos mažai teveikia arba visai nieko neveikia. Pa rengė kokias vienas prakalbas į metus, — ir viskas. Kai kurios net ir susirinkimų nelaiko, o kurios ir laiko, tai susirenka sykį į mėnesį arba į du, užsimoka ir vėl eina lauk. Apie veikimą gi organizacijos labui, skleidimui socialistiškos idejos tarp darbininkų nieko neveikia ir nesvarsto apie tai.

VI Rajono kuopoms gali būti pavyzdžiu 60 kuopa, kuri turi apie 100 narių. 60 kuopai irgi buvo sunku; buvo taipgi baisiai užžėlęs dirvonas, bet 60 kuopos draugams pradėjus tvirtai, energiška dirbuotis ir per pora-trejetą metų nenuilstančiai dirbuojanties, šiandien jau ji turi gerus vaisius. Todėl ir kitos kuopos, kurios šiandien mažai ką veikia, pradėkit geriau dirbuotis, o ir jų neilgai trukus turėsit puikius vaisius.

Reikia tankiau parengti prakalbas, kad išaiškintum darbininkams socialistų organizacijos svarbą, kaip ir kokiū būdu darbininkai privalo kovoti prieš savo skriaudikus ir tt. Nereikia paistyti, kad viena-kita sykį prireiks patiems uždengti svetainės lėšas, nes per prakalbas gausite daugiau narių, kada kalbėtojas nuosekliai išaiškina blogumų dabartinio kapitalistiško surėdymo ir kaip galima jį pakeisti, o į jo vietą įvykdyti socializmą.

Butų gerai, kad kuopos nusisamdytų ilgesniam laikui svetainės, kaip kad 60 kp., kuri moka po \$25 į mėnesį; tuomet būtų galima tankiau rengti prakalbas, prelekoijas, diskusijas ir koncertelius, ir sparčiau eity darbas; turint savo svetainę, būtų galima vakarais susirinkti ir mokintis šio bei to; pas narius atsiras daugiau energijos. Čia pridursiu, jog 60 kp., kada neretėjo savo svetainės ir samdė nuo kitų draugijų, tai visai silpnai gyvavo, nes negalėdavo tankiai nieko rengti, kada reikėdavo brangiai užmokėti už svetainę. Bet dabar, kuomet turi savo svetainę, šokišiais vakarais kada tu čia, išduoda ją kitiems, gauna kelis dolerius, paskui atsiranda didesnis narių veikimas ir tokiu būdu sparčiai visas eina pirmyn.

Todėl, draugai, sukruskim prie darbo! VI Bajono kuopos, pradėkite veikti sparčiau; stengitės atlikti savo užduotį ir kitus raginkite prie to, nes nieks kitas, apart mūsų pečių, darbininkų, neves kovos su kapitalizmu.

Taipgi turiu paprašyti VI Rajono organizatoriaus drg. V. Paukščio, kad sustiprintų silpnai gyvuojančias kuopas. Reiktų labiau atkreipti atidą į silpnas kuopas, kad jas padrintinti. Praeitais metais, rodos, draugas Paukštys atgaivino 64 kp. Lawrence, Mass, kuri dabar gerai gyvuoja.

V. Klemka.

Atidai IV Rajono draugu.

Sulyg paskutinės konferencijos nutarimo, sekanti konferencija turėjo atsibuti Central Brooklyn, bet negalint paskirtame laike gauti svetainės, prisiejo konferenciją perkelti į Williamsburgą. Tokiu būdu konferencija atsibus 29 gruodžio 1912 m. Tautiško Namų svetainėje, 101-103 Grand St., Brooklyn, N. Y. Posėdžiai prasidės 9 val. ryte. Geistina, kad visos kuopos, prigulicijos ir nerinčios prigulėti prie IV Rajono, stengtųsi prisijusti delegatus pagal savo narių skaitlių.

Patartina delegatams nesivėlint, bet stengties pribūt paskirtame laike, nes šioje konferencijoje bus aptarta daug naudingų ir svarbių reikalų.

IV Rajono sekretorius
M. J. Iškauskas.

V Rajono konferencija.

Atsibus 29 gruodžio 1912 m. Atlantic Garden Hotel svetainėje, East Norweigont St., St. Clair, Pa.

Prasidės 9 val. ryte. Užprašom visų kuopų prisijusti atstovus, — bus daug svarbių dalykų svarstyti. Nes mūsų V Rajonas pasirodo jau pusiau numiręs, o rajono viršininkai nieko neveikia ir nebando veikti. Tai LSS. 15 kuopa Minersville, Pa., 1 gruodžio nutarė užklausti organizatoriaus drg. J. Grudzinsko, ką mano daryti. Atsakymui laiką paskyrė iki 6 gruodžio. Neatsakant į paskirtą laiką, turim šaukti konferenciją ir sutvarkyt rajono reikalus.

Atstovai, pribuvę į St. Clair, Pa., jei vaziuosit elektriniu karu, tai sustokit ant 26 num. Stoti ties svetaine.

15 kp. sekr. J. Ramanauskas.

V RAJONO DRAUGŲ ATIDAI.

LSS. V Rajono konferencija bus laikoma 16 vasario 1912 m. Socialistų kambariuose, She-nandosha, Pa.

Kuopos malonės prisijusti delegatus su naudingais įnešimais; taipgi kviečiame ir pavienius sąjungiečius iš miestelių, kur nėra kuopų. Konferencija prasidės 12 val. dieną.

LSS. Rajono org.
J. Grudzinskas.

NUO RED Iš šiųdviejų nepanašų viens į kitą V-to Rajono konferencijos apskelbimų matyt, kad to rajono veikėjai nesusižino vieni su kitais rajono reikaluose. Drg. J. Ramanausko pranešimas jau buvo sustatytas, štai gauname da ir drg Grudzinsko pranešimą. Negalėdami žinoti, katras jųdviejų tikresnis, dedame abudu pranešimui. Tegul pačios kuopos nusprendžia, katram tikėt.

II-ro Rajono draugams.

«Kovas» N 50 Sąjungos reikaluose po antgalviu «II-ro Rajono kuopoms» įsiskverbe klaida. Išdininko adresas turi but ne J. Dryžiute, 627 N. 10-th Str., bet J. Dryžiute, 627 N. 8-th Str., Philadelphia, Pa.

Kviatų reikia siųsti ne drg. A. J. Nerui, bet V. Litvaičiui, 632 W. Lombard St., Baltimore, M. D. Draugiškai V. Jakštys.

AUKOS.

Politiškiems kank.

Aukavo:
P. Samulionis, J. Šivickas ir A. Vainauskas—po 50 c.; J. Balčiūnas, J. Šumila, K. Tamosiūnas, A. Žabiela, P. Ranas, V. Užubalis, S. Petraška ir S. Parčauskas—po 25 c. P. Jankus 10. Viso labo—\$8.80.
Mc Kees Rocks, Pa.

L. S. S. Finansu Apyskaitos.

Už rugsėjį, spalį ir lapkritį 1912 m.

I P L A U K O S.			
Mėnesinių mokesčių:			
Kp.	Įmokėjo	Kp.	Įmokėjo
1	37.40	37	8.05
2	8.70	38	4.00
3	11.60	39	5.40
4	17.70	40	13.60
5	11.60	41	2.20
6	46.00	42	14.70
7	23.00	44	12.60
9	8.60	45	3.80
10	3.25	46	16.40
11	11.25	49	8.50
13	3.40	50	18.20
14	11.60	51	11.60
15	21.20	52	5.20
17	21.40	55	11.20
18	15.60	56	7.20
19	22.40	57	14.20
20	7.66	58	4.50
21	7.60	59	10.75
22	29.05	60	56.05
23	6.20	61	6.20
25	3.40	63	9.40
26	9.40	64	11.40
27	2.20	65	3.60
28	13.20	67	14.00
29	20.80	68	10.20
30	3.60	71	9.00
32	10.40	72	4.25
33	21.40	78	4.60
34	16.20	80	6.20
36	2.00	81	19.20
		156	3.40

Viso \$1192.50

Pavienių sąrašų mokesčiai.

J. Grudzinskas 3.75, J. Matulis, J. Lorantas, Pr. Šimkus po 3.00, J. Pužauskas, J. Guzauskas, J. Endžiulis, V. Kurtinaitis, J. Danta, A. Lakitskas po 2.00, A. Balevičiūtė 1.90, P. Zemkus 1.75, A. J. Gudzin, J. Smailis, A. Dragoniūtė, J. Perneckas po 1.50, A. Žalys 1.25, M. Šliakys, Wm. Kornilla, W. B. Arčikauskas, F. Link, J. Gilnskas, B. Fabrica, J. B. Smelstorius, M. Stralia, A. Bakšas po 1.00, F. Klembauskas 75, M. Juozapaitis 65, J. Gumauskas, S. Rauduvė, J. Janokaitis po 50c. Viso \$47.45

Prenumerata «Kovas».

Per Kulį 10.25, per Petrikį 6.00, per Soc. Party 5.20, per Buttwell 4.00, per Vaitekūną 3.50, per K. Vaičiūną 3.00, per K.

Priėmiau 2 gruodžio per drg. A. Žymontą \$3,60 politiškiems kankiniams.

R. ir K. Š. K. Izd.
J. Ramanauskas.

Paterson, N. J. Per vestuves drg. E. Kindero su J. Barsiukiute, atsibuvusias 10 lapkričio, paaiškinus A. Jonikienei ir pritarus draugams, buvo paaukauta kankiniams Lietuvoj. Aukavo:

E. Kinderas, maža mergaitė, ir A. Paskevičiūtė—po \$1; A. Staniokiūtė, V. Klimas, A. Varskevičia, J. Jonikis, T. Sarapas, O. Bačinskienė, A. Stanelis, J. Šalna, V. Dvareckas, P. Jaruliavičia—po 50 c.; B. Tačionis, B. Puzenas, M. Bingelienė, P. Pogaželskis, V. Bingelis, V. Dilius, G. Dilienė—po 25 c.; V. Varskevičienė 10 c. Viso suaukauta \$8,80. Atėmus pasiuntimo lėšas, lieka—\$8,80.

T. Sarapas.

Priėmiau \$8,80 per drg. Žymontą 18 lapkričio.

Kank. izd. J. Ramanauskas.

Nauji raštai.

Bludas arba Lietuva buvusios Rusijos revoliucijos metu. Romanas. Parašė Dobilas. Išleido J. Dobilas Tilžeje 1912 m. 428 pusl.

Žemaitė šiaip atsišaukia apie šitą knygą:

«Puikiausias ziedas, pražydęs mūsų rašliavoje. O jos (knogos) tvėrėjas, Dobilas, kas? Prakilniausias talentas, poetas, artistas. — Skaitytojas knygoje, kaip veidrodyje, aiškiai save pamato su visais nuopelnais ir nuodėmėmis, su visais džiaugsmais ir skausmais»

Folwarczny 2.75, per B. Grabauską 2.50, S. Rogers per Šimkų 2.05, V. Grigoza 2.03, J. Lapenis, per J. Ramanauską, per Bočkų, LSS. 7 kp. D. Br., per Baltakį, Walter Bielsky, A. Ignotas, per Mereckį, W. Danill, per Baroną, per Matan, P. Pocevičius, Ig. Rasimavičius, P. Minkevičius, J. Žemaitaitis, Sup. Lodge Lith., P. Juodaitis, G. Trask, F. Dambrauskas, J. Karpavičius, V. Kulinauskas, per Šležeivių, J. Žemaitis, LSS. 5 kp. D. Br., per Bagočių, M. Petrauskas, P. Naujikas, A. J. Malela, A. Momenas, P. Grant, A. Južėnas, G. Satraitis, M. Klivak, K. Petraitis, J. Valek, J. Antanaitė, J. Pašakarnis, T. Mitrulevičius, L. U. Kliubas po 2.00, per «Aušrą», per Pobedinskį, per Šmigelskį, per Raulinaitį, per Glavecką, per Žilinską po 1.50, A. Hussne 1.25, P. Mordus, J. Kasparavičius, T. Aleliūnas, A. Siliūnas, J. Grudzinskas, per Niemenin, V. Dovydaitis, V. Žekonis, A. Butkus, D. Nedvarskas, A. Kamerauskas, J. Viskoška, per Šlekaitį, per Markų, per Žolyną, J. Lopiter, A. Butrimas, P. Grybas, J. Jogis, J. Miller, G. Savage, C. Kiselis, J. Staniškis, J. Bulota, per Kaitį, per Čepulį, J. Juodaitis, per Biskupaitį, E. Poleck, T. Varnaitis, per LSS. 34 kp., G. Seller, J. Čednikis, G. Kaminskas, J. Vosylius, A. Matonis, A. Kybart, T. Tilunas, A. Vaičiūnas, T. Jasudis, P. Ridlauskas, L. Griškėtas, T. Bernatovich, L. Rubis po 1.00, per Joneikį 95c., per Klingą, per Miškinį po 75c., J. J. Guzevičius 65c., F. Lesčinskas, per Žebrauską, W. Motiekaitis, M. Walter, per St. Šoną, per Igaudą, P. Sopiega, per Raudonaitį, A. Kaluzevičius, V. Štunkunas po 50c., per Patalavičių ir Kačergių po 25c. Viso 182.18

Pavieniai Kovos num. ir prenum. kortos.

Pren. kortų 17 kp. 10.00; pav. «Kovas» NN 85.06. Viso 95.06

Prenumerata «Motieris ir Socialistizmas».

LSS. 4 kp. knygyn. ir Liet. Sec. Kp. Kanadoj po 1.00. Viso 2.00

Ivairių įplaukų.

Už randą ir gazą 46.40, už apgarsinimus garsinamus pagal kontraktus 106.94, už literatūrą (seniau išduotą) 90.60. Viso 243.94

SUTRAUKA ĮPLAUKŲ

Buvo izde Rugsėjo 1, 1912.....	478.18
Mėnesinių duoklių.....	\$1193.50
Pav. narių mėn. mokesčių.....	47.45
Prenumeratų «Kovas».....	182.18
Pavieniai «Kovas» numeriai ir pren. kortos.....	95.06
Už apgarsinimus (cash).....	52.27
Už literatūrą (cash).....	64.32
Čarteriai (kp.: 72, 150, 164, 180, 182, 183, 184, 185, 186, 187).....	10.00
Prenum. «Mot. ir Soc.».....	2.00
Ivairių įplaukų.....	243.94
Už pašalinius darbus.....	261.74
«Kovas» Fondas (LSS. 18 kp.).....	2.50
Išviso.....	2633.14

IŠLAIDOS.

«Kovas» išlaidos.

Statymas 451.00; pačtas ir nuvežiojimai 78.50; spauda 166.35; popiera 84.86. Viso 780.79

Namų išlaidos.

Randa 105.00, gazas 6.40, elektra 7.18, elektrikinų vielų pataisymas 13.71. Viso 132.29

Pašalinių darbų išlaidos.

Statymas 99.00, popiera 43.68, spauda 7.00, apdarymas konstitucijų 8.00, klišės 3.75. Viso 161.43

Visoki išdavimai.

Krasos ženkl. 68.05, Telefonas (3 mėn.) 12.50, klišės «Kovai» 22,11, Pild. K-to iškaščiai (B. K. Kondratavičiui) 6.50, laikraščiai 3.02, važinėjimai 2.11, atramentas presui 2.20, expressas 1.70, guminės antspaudo LSS. kuopoms 2.70, už raštus «Kovai» 3.60, anglis 13.50, benzina 1.80, Notary Public («Kovas» «statemento» paliudijimas) 1.00, rašalas 70c., 2 krepšiai (sekr. ir admin.) 1.00, klijai 50c, adresų knyga S-gos Sekr. 75c, carbon popiera 50c, 2 linijos (rulers) 40c, 2 sprendžinos durims 40c, muištas 25c, skalbinas rankšluosčių 20c, aliejus presui 15c, registruotas laiškas 16c, pašiškai 10c. Viso 145.90

Literatūros pirka.

Nuo Olszewskio 70.92, nuo Gegužio 2 82, nuo Jakščio 1.55, nuo kn. V. Dembskio 1.50. Viso 76.79

Algos.

Redaktoriui 180.00, Administratoriui 195.00, knygvedžiui 117.00, Centro sekr. 45.00, A. Abromavičiui už tvarkymą sąrašinių kortų per 2 sav. 22.00, N. Kumetaitel — 7.00. Viso 566.00

Inventorius.

Raidės 4.43, blekinė penelams vežti 2.00. Viso 6.43

SUTRAUKA IŠLAIDŲ.

Kovas išlaidų.....	780.79
Algos.....	566.00
Namų išlaidos.....	132.29
Pašalinių darbų išlaidos.....	161.43
Literatūros pirka.....	76.79
Popiera LSS. reikalams.....	9.49
Visokių išdavimų.....	145.90
Inventorius.....	6.43
Viso kartu.....	1879.12

Įplaukė - - - - \$2633.14

Išėjo - - - - 1879.12

Lieka - - - - 754.02

«TRIMITO» FONDAS.

«Trimito» Fonde buvo.....\$11.59

Išmokėta P. Mikolainiui jo iškaščių už korektų skaitymą ir susirašinėjimą 16.50. Nedateklus «Tr.» fonde 4.91 apmokėta iš S-gos izdo, ką atskaičius S-gos izde lieka grynų pinigų.....749.11

PROPORCIJONALIŠKŲ MOKESČIŲ.

Buvo izde 1 d. rugsėjo.....\$1.50

Įplaukė (vardai pagarsinta).....\$219.03

Viso sumokėta.....210.53

Skolų atidavimai: «Aušros» dr-tei 20.00, J. O. Širvydiui (pilnai) 47.50, A. C. Herman-Purviui 30.00, J. Grudzinskiui (pilnai) 30.00, LSS. 11 kuopai (pilnai) 14.00, Kn. V. Dembskiui 20.00. Viso 161.50

Lieka 49.03

Administratorius A. Žymontas.

Turtų Kon. Kom. { J. Kubilius
R. Merkis
P. Stanelis

ADRESAI

L. S. S. kuopų viršinininkų

- 84 kp. Montreal, Canada, P. Gričius Box 94 Station D
86 kp. Stoughton, Mass. J. Stankus Box 99
87 kp. East St. Louis, Ill. J.N. Štamasauskas 452 Collinville ave
89 kp. Gardner, Mass. D.J. Klynga 49 Limerick st
90 kp. Rhone, Pa. A. Juškauskas Box 68
91 kp. Edwardsville, Pa. F. Mazurkevičius 23 Murray
95 kp. Ashley, Pa. P. Sinkevičius 79 So. Main st
100 kp. Duquesne, Pa. S. Balčiunas 201 N 4th st
104 kp. Clinton, Ind. M. Altelius Box 578
105 kp. Lewiston, Me. K. Vilaniškis Box 36
106 kp. Maryville, Ill. V. Kadlins, Box 121
108 kp. Carnegie, Pa. P. Gataveckas 230 Magazine st
113 kp. Burlington, N. J. A. Cipas 237 Union st
114 kp. Athol, Mass. M. Vasilauskas Box 117
115 kp. Du Bois, Pa. J. Linkevičius 25 Ridge st
116 kp. Detroit, Mich. J. Martinkėvičius 2492 W Fort at
117 kp. East Pittsburg, Pa. J.M. Finalow 649 Braddock ave NE
119 kp. Milwaukee, Wis. S.J. Darguzis 441 5th av Wauwatosa, Wis
120 kp. Valparaiso, Ind. P. Sinkus 538 College av
123 Aurora, Ill. M. Paulauskas 690 Second ave
124 kp. Racine, Wis. M. Stelmokas 818 Prospect st
125 kp. Waukeegan, Ill. M.J. Soblickas 1333 So. Park ave
128 kp. Cherry, Ill. B. Zolynas Box 206
129 kp. Bridgewater, Mass. A. Baglinskas Box 238
131 kp. So. Omaha, Nebr. A. Kalrys 923 N. 25th at Omaha, Neb
133 kp. Norwood, Mass. P.J. Babilas 15 Tremont st
134 kp. West Fitchburg, Mass. J. Muraška 614 Middle st. Fitchburg, Mass
136 kp. Rumford Falls, Me. K. Petrašius 215 Franklin st
137 kp. Kensington, Ill. E. Algimantavičius 12001 Indiana ave Pull Sta. Chicago, Ill.
138 kp. Cicero, Ill. Alb. Astrauskas 1438 48th Ct
142 kp. Pawnee, Ill. J. Yoga, box 71
143 kp. Williamstown, Pa. P. Stankus Box 11, Reberton, Pa
144 kp. Haverhill, Mass. J. Jurkėnas Box 870
145 kp. Wallingford, Conn. J. V. Stalioritis 74 So. Cherry st
147 kp. Elizabeth, N.J. A. Karanėckas 211 First st
160 kp. W. Hanover, Mass. A.J. Razmas National F.Co.

- 151 kp. New Kensington, Pa. K.P. Rutkus 1089 3rd av
152 kp. Sheboygan, Wis. J.D. Dviliatis 919 1/2 So. Clara at
153 kp. Wilson, Pa. A. Andraška Box 92
156 kp. Beloit, Wis. K. Didžiuris, 109 Prospect at
159 kp. E Cambridge, Mass. P. Jurevičius 877 Cambridge str
160 kp. Des Moines, Ia. K. Šilingis 701 E Court ave
161 kp. Kearny, N.J. J. Mitchell 271 New York av. Newark, N.J.
162 kp. Boston, Mass. M.E. Vrbalovas 92 Salem str
163 kp. Salem, Mass. A. Citras 30 Albion st
164 kp. Westernport, Md. M.L. Balčiunas Box 238 Piedmont, W.Va
165 kp. Port Washington, Wis. S. Kuprevičius R.R. 1 Box 53
166 kp. Monessen, Pa. K. M. Kazlauskas Box 453
167 kp. New Bedford, Mass. J. Susas 51 Washburn st
168 kp. Great Neck, N. Y. K. Lipakis Box 238
169 kp. Terre Haute, Ind. V. Povilaitis 1445 3rd Ave
170 kp. S Englewood, Ill. J. Butkevičius 8427 Union Av
171 kp. Manchester, N.H. N.A. Rastenis 343 Chestnut at
172 kp. Gary, Ind. N.A. Villmaitis 34 W. 11th st
173 kp. Batavia, Ill. J. Tomkevičius 99 So. Prairie at
174 kp. Chicago, Ill. A. Spranadis 4324 So Wood at
175 kp. Joliet, Ill. J. Rutkauskas 102 Davis ave
176 kp. Taunton, Mass. J. Agarkis 133rd st
177 kp. St. Charles, Ill. K. Šeštokas 111 W. Main st
178 kp. De Kalb, Ill. A. Kristopaitis 1003 Market st
179 kp. Moline, Ill. B.G. Daučas 913 4th ave
180 kp. Auburn, Ill. A. Simkus Box 25
181 kp. E. Rochester, N.Y. K. Mikišins Box 958
182 kp. Seattle, Wash. M. Baltušaitis Room 222 Globe Block
183 kp. Raymond, Wash. K. Česnauskas Box 64
184 kp. Cincinnati, Ohio. T.K. Čiuberkis 835 Wade st
185 kp. Seelyville, Ind. J. Mail Box 331
186 kp. Ansonia, Conn. J. Ropšys Box 416
187 kp. Harrisburg, Ill. A. Lietvininkas Box 133 Dorrville, Ill
188 kp. Montreal, Canada. M. Mikalauskas 198 Knox st
189 kp. Philadelphia, Pa. J. Griganaševičius 1227 So. 2nd st
190 kp. Benton, Ill. St. Tarkankas Box 391

JAUNI VYRAI SENI VYRAI VIDURAMŽINI VYRAI
Vyrai kurie žada apsiųsti— vyrai ligoti— vyrai kurie budamė neprotinti darsileida perversumam— vyrai nusilpnei, nerviški, sunaikinti ir kurie sulaukie amžio, katram negale plynai naudoti pirmumama gamtos, — visi tie vyrai tur pareikaloti viena iš tuo knygu.
Ta knyga pasakis kaip vyrai sunaikin sava sveikata, kaip jie igaua ligas ir kodiel jie netur apsiųsti budame tame padeime.
Ta knyga teir-gi pasakis suprantamoje kalboje kaip vyrai kurie tur Užnuodijima kraujo, arba syfilis, Triperi, arba gonorrhoea, Nusilpnelma, Abelin pragaloti špeku, Pragaloti gyvybes sky-stimo, Naktinius ni begimus, Rheumatizma, Organikias ligas, Pylva, Kepenu, Pulesis ir Inketu ligas, gali but galutinai išgydyti sava nuomuse, privatnai ir slapta, su ma-žais kaštais.
Tukstantai vyru atgava sava tobulą sveikata, spēkas ir stiprumą per pagalbą tuo knygos. Ji yra krautuve ži-nios ir talpina šiam tykruis slaptibus, kurios vyras turi žinoti. Netrotikiet sava pinigų mokiedami už prastus, bevertis, vaistus iki kolai neperskaititi šia knyga Ji pasakis kodiel jus kentėti ir kaip gale galutinai išgy-dyti. Atmink, jog ta knyga yra duodama VYSAI DYKAI. Męs užimokam ir pacia. Išrašik aiškio sava varda, pa-varde ir adresą ant šio kupona ir išsiusk ji mums sendena.

50,000 KNYGU DYKAI DIEL VYRU.
Kuponas dykai gautos knygos. Siusk ji sendena. DR. JOS. LISTER & CO. L. 3C3, 22 FIFTH AVE., CHICAGO.
Gedotini: Aš esu užinteresuotas juo pasiūlyminai dykal siunstos knygos ir norėčiau, jog jus išsiustumet man vieną iš tuo knygu.
Vardas ir pavardė:
Adresas:
Stejtas:

PRASOME UZSISAKYTI "PERKUNA"
Mėnesinį juokų laikraštį "PERKUNAS" eis kas mėnesi nuo Naujų Metų (1913 metų). Kaina metams tik \$1.00. Prenumeratę ir rankraščių mel-džiama siųsti tokiu adresu: "PERKUNAS", P.O. Box 290, Waterbury, Conn.

TEATRAS!
Drama iš revoliucijos laiku Lietuvoje 1905-6 metu. "PIRMI ŽINGSNIAI"
LIETUVIŲ SOCIJALISTŲ SAJUNGOS 147 KUOPA ATŠIBUS
Ketverge, 26 Gruodžio Dec., 1912. SVETAINĖJE CZIURCZIAKO HALL So. Park & Front st., - - Elizabeth, N. J.
Durių atdaros nuo 7 val. vakare. Lošimas prasidės 8:15 val. vakare. Po teatru bus puikus BALIUS. Orkestra griežs profesorius Willerio. Įžanga: 25c., 35c. ir 50c. Kuris ims tikietų už 50 centų, gaus laikraštį "KOVA" 6 savaitės dykai. Atsilankykit visi lietuviai. Maloniai kviečia KOMITETAS.

Nuo Administracijos. Šiuomi praneš draugams są jungtiejiams ir gerblamiems prenu-meratoriams, kad seniai laukiama knyga Trimitas, laisvos dvasios giesmies ir dainos su gaidomis jau "Kovos" Administracijoje. Dabar gerbiami prenumeratoriai malonės priduoti savo aiškius ad-resus ir dēlei kontrolės, su prenu-meratos kvitele, kad nebutų jo-kios abejonės ir bereikalingo susi-rašėjimo dēlei prenumeratos. Be aiškių dokumentų Trimito nesiq-sime. Taipgi malonu butų, kad prenumeratoriai persiuntimo lē-šoms atsiųstų krasos ženklelius— už apdarytą 7 c, už neapdarytą 4 c. Kaina Trimito — apdaryta \$1.00 neapdaryta 75 c. "Kovos" Adm. A. Zymontas.

Atidai LSS. 81 kp. nariu. Kuopos susirinkimas atšibus 21 d. gruodžio, 1912, 7:30 val. vaka-re, Darbininkų kliube 1182 Mil-waukee ave. Malonėkite susirink-ti visi i laiką, nes yra daug svar-bių reikalų, ypač valdybų rinki-mai: Sajungos, rajono ir kuopos. Sekret. J. Repšis.

Teatras, koncertas ir balius. Parengia LSS. 22 kp., atšibus 25 d. gruodžio, Mike Meldazio svetai-nėje, 2244 West 23-rd Place. Bus sulošta juokinga kompedija "Neiš-degė". Po teatru bus šokiai ir lakojojanti krasa. Tikietas 25 c. ir augščiau. Pradžia 5 val. vakare. Kviečia visus Komitetas.

Prakalbos. Parengia naujai susiorganizavusi LSS. 20 kuopa, atšibus nedēlioj, 22 gruodžio, J. T. Sežos salėj 650 3-rd ave., kampas 19 st., So. Brook-lyn, N. Y. Kviečia visus Komitetas.

LIETUVIŲ SOCIJALISTŲ SAJUNGOS 147 KUOPA ATŠIBUS
Ketverge, 26 Gruodžio Dec., 1912. SVETAINĖJE CZIURCZIAKO HALL So. Park & Front st., - - Elizabeth, N. J.
Durių atdaros nuo 7 val. vakare. Lošimas prasidės 8:15 val. vakare. Po teatru bus puikus BALIUS. Orkestra griežs profesorius Willerio. Įžanga: 25c., 35c. ir 50c. Kuris ims tikietų už 50 centų, gaus laikraštį "KOVA" 6 savaitės dykai. Atsilankykit visi lietuviai. Maloniai kviečia KOMITETAS.

er Šimkų 2,05. Bočkų, LSS. s, per Merc-ig, Rasima-ith., P. Juo-Kulinauskas, gočiū, M. Pe-grant, A. Ju-J. Antanaitė,), per «Auš-er Glaveckį, J. Kasparavi-Nieminen, V. A. Kameraus-9, J. Lopiter, C. Kiselis, J. tis, per Bis-Seller, J. Če-bart, T. Tilu-as, T. Berna-gas, per Miš-er Žebrauską, b, P. Sopiega, t., per Pata-Viso 182.18
os. Viso 95.06
o 1.00. Viso 2.00
amus pagal
60. Viso 243.94
478.18
\$1193.50
47.45
182.18
95.06
52.27
64.32
186, 187) 10.00
2.00
243.94
261.74
2.50
viso 2638.14
0; spauda
Viso 780.73
tyk vielų pa-Viso 132.29
ymas kon-Viso 161.43
klišės «Ko-6.50, laik- , expresas us «Kovai- os» «state- ekr. ir ad- carbon po- 40c, mui- registruo- Viso 145.90
kščio 1.55, Viso 76.79
nygvėdžiai ma spari- Viso 566.00
Viso 6.43
780.79
566.00
132.29
161.43
76.79
9.49
145.90
6.43
1879.12
\$2633.14
1879.12
754.02
\$11.59
aitymą ir omokėta iš gy.....749.11
\$1.50
\$219.03
210.53
rydul (pil- ai (pilnai) ni 20.00.
Viso 161.50
ka 49.03
Zymontas.
Kubilius
P. Merkis
Stanėlis

Edm. Steponaičio raštai
Pilnas posmerinis eilių ir prozos rinkinys,
Jan atspausdas. Kaina tik \$1,00

23 AKMENAI
RAILROAD
LAIKRODĖLIS

Ausku užsukams
ir užstatoms, vyrams
ir moterims
Aukso, dengta,
gyvarab tuotas 20 metų.

GERA PROGA!
Gramatika angliškos kalbos
mokyklis be mokytojo (apdaryta) \$1.00

P. MIKOLAINIS
Box 62 New York City.

J. DRIŽA
500 So. 2-nd st., Philadelphia, Pa.

Ar matei?!
Paslaptis. Nauja knygelė,
kurioje telpa juokinga komedija „Vidur Klebonijos“

V. JAKSTYS,
1815 E. Moyamensing Ave
Philadelphia, Pa.

Nuo Naujų Metų [1913] pasirodys
Dievo Rykštė
arba mėnesinis paveikslų žurnalas.

Nauja pulki svetainė
GRAND HALL
Tapo galutinai užbaigta statyti ir
randasi lietuviu aplinkėj

Visiems naudinga
Klėsinis Atlasis viso pasaulio arba žem-
lapinio knygelė, praejusio dešimtmecio
lėšėjimas, kuri turi 400 pusl., didumo
34,25%.

M. M. Dovidaitį
221 Fine st., Wilmington, Del.

Keleto Phone Main 14-28.
Bell Phone Lombard 2506
Dr. Philip ROVNO
423 Pine st. PHILAD., PA.

PARDUODU LAIVAKORTES
ir siūnčiu pinigų. Atlieku visokius
spausdos darbus. Užrašau lietuviš-
kus laikraščius. Turis agentūrą ap-
saugos nuo ugnies. Priimu pinigų
taupintui.

Siuončių pinigų į visas
pasaulio dalis
ESU PO KAUCIJA.

Jel Jums, skaitytojai, patinka „Kova“
su mano raštais ir mano redaguo-
jamos „Dilgėlės“, tai patiks ir
šis teisingas mano patarnavimas

Rusiškai-Amerikoniška
LINIJA
Geriansi, didžiausi ir greičiausi laivai, at-
lieka tarnystę tarp Rusijos ir Amerikos

A. E. Johnson & Co.
Gen. Pass. Agent
27 Broadway New York.

“KOVOS”
Administracijos
Galima tuojau užsiprenu-
meruoti šios žemiau sura-
šytus lietuvių laikraščius.

RANKPELNIS
Dvisavaitinis
Kaina metams \$1,50
Išeina Skotijoj

KELEIVIS
Savaitinis
Kaina metams \$1,50
Išeina So. Boston, Mass.

DARBININKŲ VILTIS
Savaitinis
Kaina metams \$1,50
Išeina Shenandoah, Pa.

DILGĖLĖS
Dvisavaitinis
Kaina metams \$1,00
Išeina Pittsburgh, Pa.

LIETUVIŲ ŽURNALAS
Mėnesinis
Kaina metams 50c.
Išeina Chicago, Ill.

LAISVOJI MINTIS
Mėnesinis
Kaina metams \$2,00
Išeina Scranton, Pa.

Taigi ar sau ar savo drau-
gams užrašysit minėtus lai-
kraščius, užsakymus visuom-
et siųskite „Kovai“.

1815 E. Moyamensing ave.,
PHILADELPHIA, PA.

VISU ŽINIAI.
Perkrausčiau savo bučėnę
ir groserę į naują ir geresnę
vietą, po num. 2230 Fifth av.

F. J. Bagocius
Notaras. Tautos Tėlsėjas.
AGENTAS
Visų Geriausių
Laivinių Kompanijų

L.S.S. Viršinininku adresai.
Veik. Kom. Susineigimų Sekretorius
L. S. Kupčinskas,

Veik. Komiteto narių antrašai.
I Rajono.
J.V. Stalloraitis 74 Cherry st Wallingford, Conn

PUIKI DOVANA!
„ETIKETA“ yra puiki Kalėdų Dovana; tinkama jau-
niems, seniems ir vaikams.
Jei randasi apie 300 pa-
mokinimų dailaus pildymo tarp žmonių taigpi ir na-
mie.

Rusija pralenkia Amerika.
Ne liuosybėje, bet išdirbime Vodka, skanus rusiškas
tautiškas gėrimas, yra žinomas savo čystumu ir puikumu,

TRIMITAS
Laisvos dvasios giesmes ir dainos su gaidomis.
Žodžiai įvairių mūsų žinomų poetų: Javaro, Rėk., Spar-
naičio, Smutkelio, Kalėdų Kaukės. Ažuolaičio, iš Gorkio,

Amerikos Lietuvių
Kalendorius
1913 metams, sutaisytas J. ILGAUDO
Iš turinio kalendoriaus reikia paminėti keletą
svarbesnių straipsnių: Kojel viskas brangsta. Kaip ir
ką mokintis. Dailė ir proletarijatas. Chronika Revolu-
cijos judėjimo Rossijoje, Vilnius, Gyvenimo Tikslas.

J. ILGAUDAS
1841 So. Halsted St., Dept. 3. CHICAGO, ILL.

S. Strazdas,
2030 Canalport ave., Chicago, Ill.
P. Kletis,
Silverton, Wash.

F. J. Bagocius
Notaras. Tautos Tėlsėjas.
AGENTAS
Visų Geriausių
Laivinių Kompanijų

Veik. Komiteto narių antrašai.
I Rajono.
J.V. Stalloraitis 74 Cherry st Wallingford, Conn

PUIKI DOVANA!
„ETIKETA“ yra puiki Kalėdų Dovana; tinkama jau-
niems, seniems ir vaikams.
Jei randasi apie 300 pa-
mokinimų dailaus pildymo tarp žmonių taigpi ir na-
mie.

Rusija pralenkia Amerika.
Ne liuosybėje, bet išdirbime Vodka, skanus rusiškas
tautiškas gėrimas, yra žinomas savo čystumu ir puikumu,

TRIMITAS
Laisvos dvasios giesmes ir dainos su gaidomis.
Žodžiai įvairių mūsų žinomų poetų: Javaro, Rėk., Spar-
naičio, Smutkelio, Kalėdų Kaukės. Ažuolaičio, iš Gorkio,

Amerikos Lietuvių
Kalendorius
1913 metams, sutaisytas J. ILGAUDO
Iš turinio kalendoriaus reikia paminėti keletą
svarbesnių straipsnių: Kojel viskas brangsta. Kaip ir
ką mokintis. Dailė ir proletarijatas. Chronika Revolu-
cijos judėjimo Rossijoje, Vilnius, Gyvenimo Tikslas.

J. ILGAUDAS
1841 So. Halsted St., Dept. 3. CHICAGO, ILL.

I. Rosenbaum,
SENIAUSIA
Lietuviška Banka
Philadelphijoje, Pa.
Parduoda laivakortes ant geriausių linijų laivų.
Išmaino pinigų ir išsiunčia po gvarancija į visas ša-
lis svieto. Atlieka tą greitai, atvangiai ir pigiai.

TIKRAS GYDYTOJAS
Dr. IGNOTAS STANKUS, M. D.
Vienatinis tikras lietuvis daktaras Philadelphijoje.
Gydo visokias ligas: vyrų, moterų ir va-
ku. Atsišaukusiems iš toliaus per laiškus
suteikia daktarišką rody dovanai. Atėju-
silems į ofisą ištiria geriausiai ligas ir duoda
savo gyduoles už menką užmokestį. Jis tu-
ri gerą medikaliską praktiką, kaip tai: pa-
balgės Medikaliską Universitetą, buvo mles-
tavu daktaru mieste Indianapolis, Ind. ir tu-
rėjo praktišką mokslą didžioje mokykloje
The New York Post Graduate
Medical School and Hospital. Dar-
baru gydo visokias ligas su gyduolėmis, dar-
rimu operaciju ir su elektra.

PASARGA:
Jeigu misliji gydytis per laišką, tai šaukis tiesiog pas mane, nes aš, buda-
mus lietuvis, suprantu kalbą ir jusu rašymą. Kas iš to, jeigu atsišauksi per
laišką pas kokio svetimtaučio daktaro, juk jis jusu kalbos nesupras ir justu
laiško neperskaitys. Teisybė, toksai daktaras atsius jums kelatą buteliu su
farbuotu žistu vandeniu, kuris jums nel blogo nei gero nepadarys, o užmokes-
tį atims, kaip ir už tikras gyduoles. Užtai nemėtyk darmais savo sunkiai už-
procevuotus pinigus. Aš netaikau savo ofise nei tlumočio nei raštlininku ir nei
aplektoriu. Jei kas atsišaukia laišku pas mane, tai aš pats perskaitau tą lai-
šką, ištiriu ligą ir jeigu reikalinga, tai tada pasiunčiu gyduoles.

Turiu šimtus padekavoniu. Kelias čionai talpinu:
Aš, Juozapas Svilba, 1011 Carlton st., Philadelphia, Pa., dang daktaru at-
liankiau, o nel vienas negalėjo manęs išgydyti, bet daktaras Ignotas Stankus
su pagelba X-ray mane išgydė. Išturiu širdingą ačiū.
Petras Salius, 29 Green Place, Campello, Mass., taip rašo: Mano moteris il-
gal sirgo ir išgydyti jos negalėjo. Ji turėjo kosulį, skriapiavimą, skaudėjimą
paširdiu ir krutinėje. Kuomet atsišaukiau pas daktarą Ignotą Stanku ir šitai
jis išgydė mano moterį su pirmu pasuntimu gyduoliu. Dabar didžiai širdin-
gai ačiū už geras gyduoles. Dieve duok jam ilgą amžių, kad galėtų ir kitus
sergančius gelbėti.

Dr. IGNATYUS STANKUS, M. D.
1210 So. Broad st., - Philadelphia, Pa.
Ofiso (Nuo 9 iki 11 dienų, nuo 2 iki 4 po pietų ir nuo 7 iki 8 vakare.
valandos (Nedėliomis nuo 10 iki 3 val. po pietu.

No Work - No Pay
The Workingman's
Problem
Jis tik išsienio šalių ir praeitū
turėjo gulėti per savaites
DR. RICHTERIO
Pain-Expelleris
prekalis pavojingus susirgimus
jeigu varčios su linku pagali nu-
rodymų, ant dešinės: 50c. ir 50c.
už butelį. Žinėt: ant linkaro
ir vardo ant dešinės.

“LAISVĖ”
Visuomenės, Kultūros, Politikos, Literatūros,
Populiariskai-Moksliskas LAIKRAŠTIS
Eina du sykiu sąvaitė: Utarninke ir Pėtnyčioj.

“LAISVĖ” 242 West Broadway
SO. BOSTON, MASS.

Pabaigoje Lapkričio men. išeis iš po spaudos
Amerikos Lietuvių
Kalendorius
1913 metams, sutaisytas J. ILGAUDO
Iš turinio kalendoriaus reikia paminėti keletą
svarbesnių straipsnių: Kojel viskas brangsta. Kaip ir
ką mokintis. Dailė ir proletarijatas. Chronika Revolu-
cijos judėjimo Rossijoje, Vilnius, Gyvenimo Tikslas.